

PRAKTIKUM

XV. évfolyam

SZAKMAI FOLYÓIRAT – MAGAZIN

2010. április

gombaölő szer

Sokáig véd
de **biztosan!**

Termőre fordul a szakértelem

syngenta

- új hatóanyag a szőlőperonoszpóra ellen
- tartós biztonság a fűt védelmében

A készítmény I. forgalmi kategóriájú.

Kérjük figyelmesen olvassa el a termék címkéjét és tartsa be a használati utasítást!

Növényvédelmi tanácsadással kapcsolatban hívja területi képviselőinket!

Bács-Kiskun: Szeleczki Antilla +20 366-5306 - Baranya: Cseke Lajos +20 366-5308 - Békés: Jöcsák István +20 285-3907 - B. A. Z.: Horváth Péter +20 500-5028 - Csongrád: Törőcsik Éva +20 964-7812 - Fejér: Erbár Ferenc +20 366-5311 - Győr-Ménfőcsanak: Kovács István +20 964-7870 - Hajdú-Bihar: Baksa János +20 366-5315 - Heves: Horváth Péter +20 500-5028 - Jász-Nagykun-Szolnok: Aranyos Csaba +20 366-5313 - Komárom-Esztergom: Hack András +20 934-9798 - Nógrád: Mádi Zsolt +20 473-1734 - Pest: Mádi Zsolt +20 473-1734 - Somogy: Németh Kázmér +20 366-5310 - Szabolcs-Szatmár-Bereg: Sipos László +20 366-5304 - Tolna: Mircsöki Balázs +30 600-4566 - Vas és Zala: Lőrinczy György +20 366-5309 - Veszprém: Hack András +20 934-9798 - Kertészet Nyugat: Kalló Sándor +20 366-5312 - Kertészet Kelet: Vajkóné Tarjányi Judit +20 227-9134 - Kertészet Dél: Tarczal Erik +20 287-0611

envidor®

Amivel az atkák csak egyszer találkoznak

- védelem a teljes szezonban
- egyedi hatásmód
- hatékony az atkák minden fejlődési alakja ellen

Bayer CropScience

JÖVŐRE JUBILÁL A SYNGENTA

A Syngenta Kft. ez év márciusában kilencedik alkalommal rendezte meg a szőlőtermelés szakmai találkozóját és a magyar borok versenyét, ahol 22 borvidékről 323 fajta mérte össze erejét. Ez az összjövétel az elmúlt évek során mind a versenytételek száma, mind pedig a borok minősítése alapján rangos helyet vívott ki a hazai versenyek sorában.

5

A ST. ANDREA VEZETŐJE AZ ÉV BORÁSAZA

A szakma legrangosabb elismerését legutóbb a St. Andrea szőlőbirtok vezetőjének adományozta a Magyar Bor Akadémia, ezúttal 19. alkalommal. Természetesen médiumunk is rendszeresen követte az immáron hagyományosnak tekinthető eseményt, így ezúttal is felkerestük a győztest, Dr. Lőrincz Györgyöt.

13

HAZÁNK LEGNÉPSZERŰBB SZŐLŐFAJTÁI

A szőlőfajták területi megoszlása szerinti első helyen – minőségi bort adó fehér borszőlőket tekintve – az Olasz rizling (az összes termőterület mintegy 10%-án termesztik). Ezt követi a Rizlingszilváni (4%), majd a Chardonnay, az Ottonel Muskotály, a hárslevelű, a Furmint, a Rajnai Rizling és a Leányka...

22

Szőlőtermesztési – Borászati PRAKTIKUM

2010. április XV. évfolyam

Szaktudás Kladó Ház Zrt.

1142 Budapest, Erzsébet királyné útja 36/B • Telefon: 273-2180

Lapigazgató: Farkas Tamás

Felelős kladó: V. Farkas József vezérigazgató

Felelős szerkesztő: dr. Szalay Attila

E-mail: szalaya@szaktudas.hu • Mobil: 06-30-948-1548

Tördelőszerkesztő: Bencze Sándor

TISZTELT OLVASÓ!

Mint tudjuk, az elmúlt esztendőben az új évezred legrosszabb évét zártuk a szőlő felvásárlási árának szempontjából, ami elég rossz előjelnek bizonyulna a jövőt illetően, ha nem figyelnénk oda az ágazati konferenciák előadóira.

Nos, a lehetőségeink, és egyes szakemberek állítása szerinti ökológiai adottságaink alapján viszont akár bizakodóak is lehetnénk. Konkrétabban fogalmazva, a speciális mikroklímánknak köszönhetően, és talajadottságaink figyelembevételével a Kárpát-medence különleges változatosságot tud biztosítani a szőlőtermesztés még mindig széles táborának.

Azt is sokan állítják, hogy a mintegy hetvenezer hektárnyi művelésbe vont szőlőtermelő területen mindenütt a minőség irányába való elmozdulást érdemes követni. Az pedig tény kérdése, hogy stagnálunk a szőlőtermelés frontján, míg a feldolgozás technológiája nagymértékben korszerűsödött – magyarán növekszik a szintek különbözősége. Ugyanis az ültetvényeink zöme nem jó szerkezetű, nem optimális a fajtaösszetétel, következésképpen a tőkehiányos, öreg szőlőtáblákon nem gazdaságos a termelés. Óriási a kivágási igény, ezért sokan folyamodnak az EU által nyújtott támogatásokhoz. Persze azért – az országot járva – több régióban találkozhatunk az új telepítésekkel is. Megjegyezzük, hogy hazánkban meghatározó a kis üzemméret e tekintetben, erősen változatos technológiai színvonal kíséretében.

Hogy mik a kitorési pontjaink? Többek között a jellegzetesen szőlőtermeléssel foglalkozó fejlett államok (francia, spanyol, olasz) mintájára elő kellene vennünk az ősi fajtáinkat, az úgynevezett autochton fajtákat. Ezek sorából felsorolunk néhányat: Kadarka, Zalagyöngye, Furmint, Leányka, Bianka, Kéknyelű...

Mindezek után szükségeltetik egy hatékony marketingstratégia, amellyel nem csupán a piacra érdemes fókuszálni, hanem a végeredmék egészséget javító és fenntartó hatására is – természetesen mértékletes fogyasztást feltételezve! Hát, akkor egészségünkre...

Szalay Attila
felelős szerkesztő

IKR a szőlőültetvényben

Ízelítő szőlőművelő eszköz kínálatunkból:

- New Holland szűkített nyomtávú, univerzális ültetvényművelő traktorok
- New Holland önjáró alváz,
 - megrendelhető hozzá szüretelőadapter, permetezőgép, előmetszőadapter, csonkázóadapter
- Hardi ködképző ültetvényes permetezőgépek
- Ero csonkázó, hajtásbefűző, levél-leszívó, előmetsző, cölöpbeverő
- Braun lazító, soralj művelő, sorköz kultivátor
- Binger előmetszők
- Breviglieri mulcsozó gépek

IKR, partner a sikerhez!

IKR TERMELÉSFEJLESZTÉSI ÉS KERESKEDELMI Zrt.

2943 Bábolna, IKR Park
New Holland Gépkereskedelmi Üzletág - Tel.: 34-569-045 - Fax: 34-569-047
Munkagép üzletág - Tel.: 34-569-050

www.ikr.hu

Jövőre jubilál a Syngenta

A Syngenta Kft. ez év márciusában kilencedik alkalommal rendezte meg a szőlőtermelés szakmai találkozóját és a magyar borok versenyét, ahol 22 borvidékről 323 fajta mérte össze erejét. Ez az összejövétel az elmúlt évek során mind a versenytételek száma, mind pedig a borok minősítése alapján rangos helyet vívott ki a hazai versenyek sorában.

Atavalyiszüretet követően az éves átlagnál valamivel kevesebb, 3-3,5 millió hektoliter bor érik a magyar pincékben, miközben a hazai borbefogyasztás egyes becslések szerint átlagosan évente három millió hektoliter. Az elmúlt év viszontagságai szerencsére nem kedvetlenítették el a hazai borászokat, s idén is szép számban vettek részt a Syngenta borversenyén.

Az év kezdete immár hagyományosan a borbemutatók, borversenyek ideje a borászok körében, de egyben ez az az időszak is, amikor megkezdődik az idei jó termés előkészítéseként a szőlő metszése. Ezen nehéz munka kellemes levezetése esténként a bormustra, s az országban.

A falvakban, borvidékeken és országosan megrendezett borversenyek között mára jelentős elismerést vívott ki magának a Syngenta Borverseny, amely Magyarország összes borvidékét átfogja. Ezúttal az elmúlt év eredményeit alátámasztva a fehérborok jelentették a minták zömét: 173 fehérbor, 101 vörösbor, 27 rosé bor, 15 tokaji bor és 4 jégbor, valamint 3 habzóbor- illetve pezsgő vett részt a versenyen.

A verseny szabályzata alapján a bírálókat a 100 pontos rendszerben töltötték ki, s a szakmai zsűri vezetője Dr. Vaszari László, a Hegyközségek Országos Tanácsának elnöke volt. A verseny eredményeként 26 oklevél, 104 bronzérem, 126 ezüst- és 56

aranyérem született. A legmagasabb pontszámúak közül a zsűri 6 bort díjazott Nagy Arany minősítéssel, 3 termék pedig Quadris díjat kapott.

Nagy Arany minősítést kapott tételek

Markazi Hadobás Pince/Agrovitál Kft. – Szürkebarát, 2008

Tüske Pince - Merlot, 2007

Borpalota Borászati és Borforgalmi Kft. - Mátrai Hárslevelű, 2008
Gangl Pincészet - Kékfrankos 2008

Gál Szőlőbirtok és Pincészet - Pinot Noir Rosé, 2009

Leskó és Leskó Bt. - Tokaji 4 puttonyos aszú, 2003

Quadris díjas termékek

Szöllősi Pincészet Kft. – Chardonnay, 2009

Polgárbor Kft. – Kékfrankos, 2007

Vivamus Bt. - Tokaji Aszú 5 puttonyos, 2001

A díjátadó ünnepséget szokás szerint a szőlészek és borászok országos találkozójára kísérték, ahol a termelők nemcsak megismerkedhettek a legújabb növényvédelmi technológiá-

kkal, de fontos szakmai kérdésekben konzultálhattak is egymással. A Syngenta szakértőinek előadásában ebben az évben az EU-s és a hazai borszárműhelyekről, a növényvédelem hatékonyságának maximalizálásáról, illetve az atkák elleni védekezésről hallhattak a termelők.

„A Syngenta borverseny majd egy évtizedes tradícióval rendelkezik cégünk történetében. Életre hívásának legfőbb célja az volt, hogy egy olyan szakmai platformot hozzunk létre, amelynek keretében rendszeres független visszajelzést kapunk a szőlők számára kifejlesztett növényvédelmi technológiáink hatékonyságáról, s az eredményként létrehozott termék, a bor minőségének alakulásáról. Azt hiszem, büszkék lehetünk arra, hogy ez a verseny nemcsak egyre jobb minőségű borokat, hanem igazi termelői összefogást is eredményezett hazánkban.” –nyilatkozta a verseny kapcsán Czigány Tibor, a Syngenta Kft. ügyvezető igazgatója.

SZ.A.

A Quadrisról

A Quadris MAX a szőlő korai fűrtvédelmének hatékony szere – a peronoszpóra és a szürkepenész ellen is hatásos. Kettős hatású készítmény, mivel egyrészt blokkolja a gombák energiatermelését, másrészt pedig elpusztítja a spórákat. Erősen kötődik a növény felületéhez, így hosszan védi a fejlődő szőlőszemeket. További információért keresse fel a http://syngenta.hu/?Path=ajanljuk/termekeink/gombaolo_szerok/quadris_max oldalt.

A teljes biztonság érdekében 2010. évi technológiánkban nyolc védekezés szerepel. Nézzük lépésről lépésre!

1. A védekezési program két kontakt készítmény, a **Delan® 700 WG** (0,5 kg/ha) és a **Kumulus® S** (5,0 kg/ha) kombinációjával indul a szőlőhajtások négyhat leveles állapotnál. A fertőzésveszély ekkor általában még nem számottevő.
2. Ezt követően a fűrtmegnyúlás időszakában kerül sor az első **Vivando®**-kezelésre (0,25 l/ha), amikor a lisztharmatgomba aszkospórái már intenzíven szóródnak. Ekkor a Vivandót – mivel a peronoszpórafertőzés veszélye is megnő – a szisztémikus és kontakt hatóanyagot is tartalmazó **Acrobat® MZ**-vel (2,0 kg/ha) kombináljuk. A védekezési időközök ebben a korai időszakban ne legyenek hosszabbak 12 napnál.
3. A Vivando-kezelés után a **Collis® SC** (0,4 l/ha) következik a virágzaskori lisztharmat- és botritiszfertőzés elhárítására. A peronoszpóra elleni védelmet a **Polyram® DF** (2,5 kg/ha) hozzáadásával biztosítjuk.
4. A **Vivandót** (0,25 l/ha) a bogyókötődés idején alkalmazzuk másodszer, hatékony védelemben részesítve a zsenge bogyókat a lisztharmat ellen. A peronoszpóra elhárítására a rezet és szisztémikus hatóanyagot (dimetomorfot) is tartalmazó **Forum® R**-t kombináljuk mellé 3,0 kg/ha-os adagban.
5. A technológia ötödik lépése a szőlőbogyók borsónyi állapotánál a **Cabrio® Top** (2,0 kg/ha) és a **Kumulus® S** (5,0 kg/ha) kombinációja. A Cabrio Top alkalmazásával megakadályozhatjuk a botritiszfertőzés (zöldrothadás) kialakulását a fűrtök belsőjében. A Kumulus S gyéríti az atkákat, és a benne található kén tápanyagként is szolgál a szőlő számára.
6. A fűrtzáródás előtt harmadszor használjuk a **Vivandót** egy peronoszpóra-érett készítménnyel együtt. Ezzel a lépéssel a lisztharmat és a peronoszpóra okozta bogyófertőzés végérvényesen elhárítható, hiszen a bogyók fogékonysága e két betegséggel szemben a fűrtzáródástól már megszűnik.
7. A hetedik védekezés a lisztharmat és a peronoszpóra késői levélfertőzésének elhárítását, a tenyészidőszak vége felé képződő fertőzőanyag gyérítését szolgálja. A lisztharmat ellen

5,0 kg/ha **Kumulus S**-t, a peronoszpóra ellen pedig ismét rezet juttatunk ki.

8. A nyolcadik, vagyis a zárópermetezés során ismét 5,0 kg/ha **Kumulus S**-t - a lisztharmat ellen - és rezet - a peronoszpóra ellen - juttatunk ki. A zsendülő fűrtök szűrkerethadás elleni védelmére is gondoskodunk a **Mythos 30 SC** alkalmazásával.

+1 Amennyiben a fűrtzáródást követően az időjárás csapadékos, a szüret előtt szükség lehet még egy védekezésre a szürkepenész ellen. A **Rovral® Aquaflo** élelmezés-egészségügyi várakozási ideje rövid (7 nap), így szükség esetén az érési időszakban is alkalmazható. Dózisa 2,0 l/ha.

A Cantus a BASF szőlővédelmi technológiájában

A termésveszteséggel és minőségromlással járó leg súlyosabb botritiszfertőzések általában az érési időszakában következnek be. Ennek megakadályozására ma a legeredményesebb megoldás a zsendülés eleji (bogyószíneződéskori) **Cantus®**-kezelés. A virágzaskor és fűrtzáródáskor fellépő botritiszfertőzés elhárításáról a Collis SC és a Cabrio Top gondoskodik. A szőlőlisztharmat kazmotéciumképződését a BASF technológiájában ajánlott kezelések a zsendülésig meggátolják. Az érési időszakban azonban még mindig esélye lehet a lisztharmatgombának a lombzaton való fölszaporodásra, így a kazmotéciumok képzésére. A zsendülés kezdeti Cantus-kezeléssel ezt az utolsó esélyt is elvehetjük a gombától, így már a következő évi sikeres védekezést alapozzuk meg, jelentősen csökkentve a fertőzésveszélyt.

A Cantus beépítése a BASF szőlővédelmi technológiájába

Szakmai konferencia tizedszerre

Tizedik alkalommal hívta össze a szőlőtermesztésben illetve feldolgozásban érdekelt szakembereket a BASF Hungária Kft. vezetése a hagyományos szőlészeti és borászati konferenciájára, a balatonalmádi Ramada Hotel impozáns helyszínére.

Az egyik legsikeresebb, növényvédő szereket gyártó és forgalmazó multinacionális cég jubileumi rendezvényének vitaelőadását Dr. Kocsis László, a Pannon Egyetem Georgikon Mezőgazdaságtudományi karának dékánhelyettese tartotta „A klímaváltozás jelentősége a szőlőtermesztésben” címmel. A hallottak alapján megál-

lapíthatjuk, hogy nagy valószínűséggel északabbra tolódnak e fontos kultúra termesztési határai, mivel egyre gyakrabban számíthatunk aszályos esztendőkre.

A hazai szőlőtermesztés és a borágazat jövőképét elemezte Müller István, a Magyar Szőlő- és Bortermelők Országos Szövetségének titkára,

majd a szervezők fejlesztőmérnöke, Dr. Fűzi István nyomatékosan bizonygatta a lisztharmat fertőzésének megváltozott hatásmechanizmusát. Az elhangzottak szerint ugyanis sokkal korábban fertőz a gombabetegség a gyakorlatban megszokottnál. Következésképpen már tavasszal, a vegetáció közepette alaposan kémlelni szükséges a levelek fonákját. Az előadás címe már önmagában is felhívta az érdeklődők figyelmét, miszerint háromszázötven napos „hatástartam” a szőlőlisztharmat ellen.

A tanácskozáson felszólalt – többek között – Horváth Csaba, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának főtitkára is. Megállapításában összegezte, hogy az ágazat eredményes volt az elmúlt esztendőben a minőséget illetően, viszont a szőlő felvásárlási árának színvonala a tíz évvel ezelőtti állapotokat idézte fel. A piac nemhogy egyszerűsödött volna, hanem inkább

bonyolultabb lett. Továbbra is nagy mennyiségben importálunk bort, amely nem mindig külföldiként jelenik meg a kereskedelemben.

Több felszólaló adott nyomatékot ez utóbbi tendenciának. Sokan hangsúlyozták a hallgatóságból, hogy ha nem növekszik az ágazat jövedelmezősége, akkor a történelmi hagyományokkal rendelkező régiókban is drasztikus termelés-csökkenésre számíthatunk. Az említett alacsony árfekvésű importtal kapcsolatban elhangzott, hogy csupán Olaszországból valószínűsíthető a hazai fogyasztásunk mintegy tíz százaléka.

Mindezekon túlmenően köztudomású, hogy egy hatékonyabb marketingstratégiával növelhető lenne a magyar borok fogyasztása. Csakhogy ez pedig leginkább pénz kérdése, s e megjegyzéshez pedig már nem szükségesetük különösebb kommentár...

–Szalay–

A Szaktudás Kiadó Ház könyvajánlata

Dr. Somlyay István: Gyakorlati borászat – kémiai alapok

A bor készítése a régi időkben csak tapasztalati úton, hagyományok alapján történt. A szőlő termesztése és a bor készítése komoly szakértelmet igényel. Aki borát szakszerűen akarja készíteni és kezelni, annak ismerni kell a bor kémiai összetételét, az érlelésnél és kezeléskor mutatózó változásokat. A kistermelők széles táborára is az egyre jobb minőség elérésére törekszik és ehhez a könyvben található közérthető szakismeretek sokat segíthetnek. (A/5, 100 oldal) **1975 Ft helyett 1383 Ft**

Dr. Fülöp Lajos: Vincellérmester könyve

A szerző a szőlőművelés és borkészítés tudományát ismerteti meg a szakma iránt érdeklődőkkel, összefoglalva azokat az ismereteket, amelyek a vincellérmester-vizsga letételéhez szükségesek. (A/5 kartonált, 234 oldal) **2960 Ft helyett 2072 Ft**

Megrendelhető: 1142 Budapest; Erzsébet királyné útja 36/b. • +36-30/662-1706 • totha@szaktudas.hu

Szőlőtermesztésünk jelenlegi helyzete...

A legfrissebb hírek szerint ismét kiéleződött a magyar-szlovák névvita a „Tokaj” eredetmegjelölés körül, amely ügy az egyik úniós intézménynél landolva várja a jogsértő állapot tisztázását. Többek között ez is apropója az alábbi interjúknak, **Butella László** Sárospatak Hegyközség elnökének jóvoltából.

– *Hazánk leghíresebb borvidéke Tokaj-Hegyalja. Kérem, mutassa be röviden Olvasóinknak!*

– A borvidék az Abaújszántó, Tokaj és Sátoraljaújhely közötti háromszögben terül el.

Legismertebb települései: Tokaj, Sárospatak, Sátoraljaújhely, Szerencs, Tarcal, Mád, Tállya, Abaújszántó, Bodrogkeresztúr, Olaszliszka, Erdőbénye és Tolcsva. Nemzetközi mércével mérve Tokaj-Hegyalja közepes méretű borvidék.

– *Hogyan lehet röviden jellemezni az itteni termelést?*

– E különleges borvidék szőlőtermesztése – a mai gazdasági helyzet és a piaci körülmények ismeretében – semmivel sem könnyebb, mint más borvidékeken. Az elmúlt 15-20 év

nagy változást hozott a szőlőtermesztés szemléletbeli hozzáállásához. A mennyiségi termelésről – azok a cégek, vállalkozások, akik talpon akarnak maradni – folyamatosan áttérnek a minőségi termelésre. Ezáltal a szőlőtermesztés egy más szemléletet, más munkáigényt és egy sokkal precízebb munkát kíván.

– *Miként folyik itta munkálatok a gyakorlat szemszögéből?*

– Előtérbe került azoknak a kiemelt dűlőknek (amelyek első osztályú kataszterbe tartoznak) az újratelepítése, felújítása, s egy egészen más technológiai rendszernek a kialakítása.

Ez a folyamat már a metszéssel kezdődik, ahol a tőkénkénti terhelést 50-60 rügyről, 8-12 rügyre minimalizálták. Ezáltal a metszéssel egyidejűleg már elkezdődött a szőlő növényvédelme, mivel már most a sűrű dzsungel helyett eleve egy lazább, szellősebb tőkerendszert alakítottunk ki.

Fokozottá váltak a szőlő zöldmunkái, mint a hajtásválogatás, fűrtválogatás és a levelezés. Ez a növényvédelem folytatása, mivel így a tőke szellősebb és lazább lesz, ezáltal a növény-védőszerket oda tudjuk juttatni, ahova szükséges.

– *Információink szerint Önöknél a szüret időpontja is kardinális kérdés!?*

– Fontossá vált a szüreti időpont kiválasztása, a szüreti munkáknak az optimalizálása. Gondolva arra, hogy a kiváló minőséget termelő vállalatok ma már nem egy, hanem több menetben végzik el a szüretet. Az adott borokhoz válogatják a szőlőfürtöket. Optimalizálják a minőséget az elkészítendő bor minőségi kritériumainak az eléréséhez.

Ma már egyértelmű, s ezt a borász kollégák is elismerik, hogy csak nagyon jó alapanyagból lehet jó minőségi bort előállítani. Következésképpen nem csak a kémiai növényvédelem, hanem az egész éves technikai munkák elvégzése is arra irányul, hogy ép – egészséges kártevőktől és kórokozóktól mentes – alapanyag kerüljön a borászatokba.

– *A közeledő vegetáció indokolja, hogy a növényvédelemről is szóljunk!*

– Átalában nagyon későn kezdik el a védekezést a gazdák a kártevők és kórokozók ellen, ami egy óriási hiba. Ugyanis a későbbiekben a már fellépett betegségekkel szemben nehezen, sokkal több vegyszert kijuttatva – nem biztos, hogy hatékonyan – tudunk védekezni. Ezért a legfontosabb feladat az embereket meggyőzni, hogy próbáljanak meg preventíven védekezni. A vegetáció azon szakában a legfontosabb, amikor nagyon intenzív a növekedés.

Egy-egy permetezési forduló között nagyon sok a védtelen felület és leginkább ilyenkor alakulnak ki a fertőzési góccok, veszélyek.

Ma már nemcsak Tokaj-hegyalján, hanem az egész országban különböző előrejelzési rendszerek működnek, melyek arra irányulnak, hogy segítsék a termelők döntését az aktualitásokról megfelelően. Konkrétan a védekezési időpont meghatározását, az aktuális kártevők és kórokozók ellen hatásos termékek felhasználását. Ezáltal időben pontosan el lehet végezni a növényvédelmi munkákat, anélkül, hogy nagyobb mennyiségű vegyszerfelhasználás, valamint termésmennyiség és minőség romlás következne be.

– Mi a véleménye az ágazat jövőjéről?

– Tragikus jelenségeknek lehetünk a szemtanúi, mivel az elmúlt 10-15 évben többszörösére mentek fel a szőlőtermesztésben felhasznált anyagok, eszközök, valamint az élő-

munkának az árai. S ezzel szemben a szőlő felvásárlási ára ugyanazon a szinten mozog, mint 15 évvel ezelőtt.

Ebből adódóan mintegy 90 ezer hektárról a szőlőterület lecsökkent 60 ezer hektár alá, köszönhetően az előbb említett tényeknek. Az utóbbi 5-6 évben jelentősen megnőtt a kivágott területek aránya, ezzel szemben a telepítések sokkal kisebb hányadot tesznek ki.

Igazából azok a vállalatok, magángazdálkodók tudnak nyereséget realizálni a szőlőjükből, akik a teljes vertikumot és értékesítést maguk végzik.

A mostani tendencia azt mutatja, hogy kétféle kiút van ezeknél a cégeknél. Az egyik, hogy olyan ültetvény szerkezetet hoznak létre, ahol viszonylag magas mennyiséget, elfogadható minőséget termelnek és olcsón értékesítenek. A másik a jobb: a legnemesebb dűlőkben egy erősen minőségi jellegű korlátozással végrehajtott szőlőtermesztés, magas áron. Így az egyedi különlegességeket előállító vállalkozás érvényesülni tud.

– Mit lehet tenni ilyen helyzetben?

– Ahhoz, hogy ez a gazdaság nem menjen teljesen csődbe, ne csökkenjenek drasztikusan a területek, ahhoz az kell, hogy megváltozzon a gazdasági helyzet. A nagy távolság a ráfordított munka és az eladási ár között csökkenjen, valamint minél jobb minőségű bort tudjunk előállítani, amit szívesebben fogyasztanak az emberek.

– Végül mit üzen a praktikumnak?

– Az elmúlt években igazából és elsődlegesen a kórokozókra koncentráltunk. Legalább olyan fontos, bár ma még talán nem tűnik ilyen komoly problémának azon kártevők felszaporodása, melyek a globális felmelegedéssel egyre nagyobb mértékben jelentkeznek és egyre veszélyesebbek lesznek (atkák, tripszek, kabócák). Ezek tőlünk nyugatabbra már komoly gondokat okoznak.

-SZ.A.-

VADKÁR ELLEN MEGBÍZHATÓ VÉDELEM!

Vadhálók – mezőgazdasági hálók – vadrácsok
60 cm – 220 cm magasságig
Normál – erősített - szuper erős – sűrített kivitel
Csúszásmentes Nodimor vadháló
Villánpásztorhuzalok
Optikai szál – optikai szalag
Szállítás az ország egész területére
Szaktanácsadás 10 év tapasztalata alapján

TARJÁN ACÉL Tarján Acél Kft.
3100 Salgótarján, Állomás út 5.
Tel./fax: 32/ 420-555
Mobil: 30/ 312-5488 • 30/ 279-3533
Web: www.tarjanacel.hu
E-mail: tarjanacel@profinter.hu

SZŐLŐ ÉS GYÜMÖLCS TÁMRENDSZEREK!

Fém soroszlopok 200 – 300 cm
Fém végoszlopok
Bezinal szőlőhuzalok
Fém szőlőkarók – tetszőleges méretben
Növekedési hengerek
Feszítők, kapcsok, szegek
Nagyszilárdságú kordonhuzalok
Feszítőhuzalok – villánpásztor huzalok
Szállítás az ország egész területére
Szaktanácsadás 10 év tapasztalata alapján

TARJÁN ACÉL Tarján Acél Kft.
3100 Salgótarján, Budapesti út 29.
Tel./fax: 32/ 420-555
Mobil: 30/ 312-5488 • 30/ 279-3533
Web: www.tarjanacel.hu
E-mail: tarjanacel@profinter.hu

Fliegl
AGRARTECHNIK

Kisméretű pótkocsik nagy feladatokhoz

Magyar gyártmány!

Fliegl EDK - egytengelyes, háromoldalra billenő kis pótkocsik, 2,5-től 8 tonnás össztömegig

Egytengelyes, kisköbös tartálykocsik, 3000-tól 6200 literesig, különböző felszereltségekkel

Fliegl-Abda Kft. • 9151 Abda, Pillingerpuszta
Tel: 0696/553-303 • Email: sales@fliegl.hu
www.fliegl.com

Sorsfordító év az ágazatban?

Már az ötödik szüret zajlott le EU-csatlakozásunk óta, de sem a piacnyitás, sem a támogatások nem oldották meg az ágazat feszültségeit, néhol még nyilvánvalóbbá is tették azokat. A strukturális és érdekviszonyok rejtőzködő problémái, a stratégia hiánya és a gazdasági válság tovább gyengítették a borászat alkalmazkodó képességét.

Mostanra pedig – a bornál jelentősebb tej ágazat példáját megismerve – nyilvánvalóvá vált: több támogatásra sem Brüsszeltől, sem a magyar költségvetéstől nem számíthatunk. Amikor pedig a jó évjáratnak örülhetett volna a szőlész-borász társadalom, akkor jelentek meg a rossz hírek a borhamisítások és a bormarketing kapcsán.

Most kezdődik a felkészülés a 2013-al kezdődő új költségvetési

időszakra, és az az Európai Bizottság önálló borpiaci szabályozás általános mezőgazdasági szabályozásba való beolvasztására készül. Itt egyértelműen veszélyben vannak bizonyos speciális ágazati érdekek. A közös szabályozás a több ágazatot érintő horizontális intézkedéseken kívül meglehetősen erőltetett, viszont politikailag jól eladható, hiszen csökkentették a végrehajtásért felelős bizottságok számát.

Persze a „Mezőgazdasági Végrehajtó Bizottság” ülésein nem „mindent tudók” képviselik az egyes tagállamokat, hanem az ülések témáját specializálják, kedden a tejről tárgyalnak, szerdán a marhahúsról, csütörtökön a borról. Többségükben ugyanazok, akik eddig az ágazati bizottságokban tették ugyanezt. Az eddig sem egyszerű EU joganyag pedig egyre nő. Az áttekinthető, ritkán 100 oldalt meghaladó ágazati szabályozások helyett jönnek a több száz oldalas, kereszthivatkozásokkal teli egységesített szövegek, ahol például a borról van egy kicsi a 3. és a 8. oldalakon, de a lényeg majd a 189. és a 347. oldalon lesz. A Bizottság gőzerővel dolgozik azon, hogy a borból szabályozási szempontból élelmiszer csináljon! Allergének, energiataralom feltüntetése a címkén, a földrajz-

X. Szőlészeti és
Borászati Konferencia

**A magyar szőlő és
borágazat jövőképe**

Müller István
ügyvezető igazgató
Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége

BASF
The Chemical Company

zi nevek védelme a gyümölcsökkel, sajtokkal összevont garanciarendszerben. Mi jön még?

Tagságunk évfordulójára nem a felhőtlen örömmel mosolygó szőlőbortermelők, hanem az EU szkeptikusok száma növekedett. Érvényes a régi vicc, miszerint „olyan ez mint egy házasság, amíg kívül vagyunk, befelé törekszünk, amint belül vagyunk, akkor pedig szabadulnánk”.

Mondhatjuk, hogy mi nem ilyen EU-t akartunk, nem ilyen EU-ba léptünk be. A változások számunkra kedvezőtlenek, és jelentős erőként áll mögöttük az északi, nem bortermelő országok többsége. Ők kevesebb pénzt akarnak a borpiac támogatására adni, és ők azok, akik a borfogyasztásnak az egészségkárosító hatására a cigarettához hasonló felirattal akarnak figyelmeztetni.

De az agrárdiplomácia nem egy-személyes műsor. Nem elég az agrárminiszternek kirepülni a Bizottsághoz, és megpróbálni képviselni a magyar érdekeket. Ehhez több fronton is határozottan végezni kell az aprómunkát, nem mellékesen az Európai Parlamentben is. Közben itthon a pénzügyi válság miatt az ágazat szereplői között bizonyos benuultság tapasztalható.

A helyzetfelismeréshez feltétlenül nyilvánosságra kellene hozni azokat az adatokat, melyeket a közigazgatás szereplői összegyűjtenek ugyan, esetleg még adatszolgáltatást is teljesítenek belőle az EU felé, de egyébként nem hozzák nyilvánosságra. Ez egyaránt vonatkozik a vámstatisztikára, a jövedéki statisztikára, bizonyos hegyközségi adatokra, az ellenőrzések eredményeire, a támogatási célokra fordított összegek felhasználására. Nem megkerülhető továbbá a belföldi fogyasztói piac felmérése és a marketing programok hatásának ellenőrzése, külföldön esetleg más magyar mezőgazdasági termékekkel közösen is, élelmiszerekkel, esetleg turisztikai ajánlatokkal.

Az ágazat szereplői vergődnek az alapvetően túlszabályozott körülmények között. Energiáik többségét nem az eredeti szerepükből fakadó feladatok kötik le. Alig marad idő a

termékkel, az innovációval, a ve-vőkkel való foglalkozásra, mert a hónap minden második napjára jut valami „adatot szolgáltatni, bevallani, befizetni” típusú feladat. Az állam szociálpolitikai, környezetvédelmi, adóbeszedési feladatokat ad ki a vállalkozásoknak. Az, hogy a többféle adat összegyűljön, a hatósághoz elektronikusan eljusson, a kisvállalkozásokat sújtja, hiszen az ügyvezetőt elvonja a szőlészeti, borászati, kereskedelmi tevékenységtől. A nagyvállalatoknál külön személyek, részlegek igyekeznek kielégíteni az állam kimeríthetetlen szomját az információk iránt, amelyet aztán soha senki nem hoz összesítve nyilvánosságra, de ha egy napot késik a benyújtás, jön a bírság. Természetesen az egyik hatóság, bár rendelkezésére állna a másiknál lévő információ elektronikusan úton, bekéri azt papír alapon is. Ilyen például az Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, amely a TAKARNET hozzáférésein keresztül napra készen látja a tulajdoni, bérleti helyzetét a parcellának, mégis a pályázótól papír alapon, hologrammal kéri a tulajdoni lap hiteles másolatát, ami pénzbe és időbe kerül. Amíg a boripar leépül, addig virágzik a bírságolási-, jogtanácsadói-, pályázati- ipar, elvonva a forrásokat a fejlődéstől!

A megoldáshoz nem a „több támogatást” kell keresni, hiszen arra sem Budapestről, sem Brüsszelből nem számíthatunk. Az adminisztrációs terhek csökkentése – az ellenőrizhetőség hatékonyságának megőrzése mellett – lehet az elsősorban az, amire a tagállami és EU oldaláról számíthatunk. A már megkezdett marketing programokat kellene hatékonyabbá tenni. E mellett a belső szakmai nyilvánosság jelenlegi benuultságát kell megváltoztatni. A nyilvánosságot ugyanis nem arra kell használni, hogy egy borhamisítóról mindenki elmondja, hogy ejnye-bejnye! A szakmai lapokban valós vitákat kellene folytatni az eredetvédelem fejlesztéséről, a marketing eszközök felhasználásáról, az oktatás és a kutatás iránti igényekről. A nyilvánosság másik felében, ahol a fogyasztókat kívánjuk elérni, ott pedig megfontoltabb, felkészültebb nyilatkozókra van szükség, akik alkalmasak nem csupán saját boruk dicséretére, hanem a közösségi célok elérésének segítésére is. Mindezek mellett fel kell venni a kesztyűt az internetes világ fórumain, blogjain terjedő rémhírek ellen is. Véget kell vetni annak a mentalitásnak, hogy „Nem írok, nem olvasok, mert én magyar borász vagyok!”

A támogatások szerkezetében is változás várható, a jövőre megszűnő kivágási támogatások, és a hamarosan megszűnő lepárlási támogatások miatt. Még el sem kezdődtek a viták, hogy a beruházási, biztosítási és harmadik országok piacára irányuló marketing támogatásokkal mit szeretnénk elérni, az viszont már látszik, hogy ez utóbbi levezénylésére sem az Agrár Marketing Centrum, sem a Bormarketing Közhasznú Kft. jelenlegi formájában nem alkalmas.

Az anyagi eszközök tekintetében sem származásuk, sem mennyiségük tekintetében nem számíthatunk lényeges változásra. A meglévő közösségi források jobb felhasználása, a kutatási eredmények megismertetése tűnik fontos – eddig ki nem használt – lehetőségnek. A szakmai szervezetek együttműködése, az egységes külső kommunikáció megvalósításához megfelelő embereket kell találni borvidéki és országos szinten egyaránt. Itt nem csupán a szervezetek választott tisztségviselőinek és alkalmazottainak személyére kell gondolni, hanem közszereplőkre, művészekre, akik a bor ügyének követői lehetnek itthon és külföldön is.

A döntések egy részét már meg kellett volna hozni, a végrehajtást pedig holnap el kellene kezdeni! Nem elég arra várni, hogy a gazdasági válság elmúlásával újra jönnek a bormegrendelések, hanem szakmai vitákban kialakított stratégia megvalósításához kell felállnia az egységes érdekképviseletnek. Remélem, 2009-re sorsfordító évként azért emlékszünk majd vissza, mert a sikeres összefogás kezdete lesz.

Müller István

Az optimális teljesítményhez használja a YaraVita™ lombtrágya családot!

Több mint tápanyag – a nagyobb nyereség záloga

A YaraVita™ termékek nem csupán tápanyagok. Olyan egyedileg formulázott műtrágyák, melyek tervezésénél már az első lépésben a növények egyedi igényeit tartottuk szem előtt. A YaraVita™-t választva biztos lehet abban, hogy gyorsan és hatékonyan tudja pótolni a hiányzó tápanyagokat.

YaraVita™ Zeatrel

Javasolt kultúrák: kukorica

Összetétel: 430 g/l foszfor, 77 g/l kálium, 140 g/l cink

Adag: 3 l/ha

Kijuttatási időpontja: 4-8 leveles állapot

Egy tápelemet tartalmazó termékek

YaraVita™ Bortrac

Összetétel: 150 g/l bór

Bórhiány megelőzésére, kezelésére

Adag: 1 l/ha

YaraVita™ Mantrac

Összetétel: 500 g/l mangán

Mangán hiány megelőzésére, kezelésére

Adag: 1 l/ha

YaraVita™ Magtrac

Összetétel: 500 g/l magnézium

Magnézium hiány megelőzésére, kezelésére

Adag: 4 l/ha

YaraVita™ Coptrac

Összetétel: 500 g/l réz

Réz hiány megelőzésére, kezelésére

Adag: 0,25-0,5 l/ha

YaraVita™ Thiotrac

Összetétel: 200 g/l nitrogén, 300 g/l kén

Kén hiány megelőzésére, kezelésére

Adag: 3-5 l/ha

YaraVita™ Zintrac

Összetétel: 700 g/l cink

Cink hiány megelőzésére, kezelésére

Adag: 0,5-1 l/ha

YaraVita™ Stopit

Összetétel: 160 g/l kalcium

Kalcium hiány megelőzésére, kezelésére

Adag: 5-7 l/ha

YaraVita™ lombtrágyák előnyei

YaraVita™ lombtrágyák összetétele egyedülálló, a formulázás már alapanyagok választásánál elkezdődik, hiszen a növény és a felhasználási cél határozza meg, hogy milyen alapanyagból készüljön az adott lombtrágya.

A termékek olyan segédanyagokat tartalmaznak, mint például nedvesítő szerek, tapadást fokozó és felszívódási elősegítő anyagok, melyek nagyságrendileg megnövelik a lombtrágyák hatékonyságát a nem formulázott termékekhez képest. A formulázás másik hatalmas előnye a rendkívül magas hatóanyag tartalom. Nem egy olyan termékünk van, amely például 700 g/l hatóanyagot tartalmaz. Nem mindegy, hogy egy-egy kezelés alkalmával néhány gramm, vagy esetleg néhány kilo mikroelemet juttat ki hektáronként.

A YaraVita™ lombtrágyák szinte minden növényvédő szerrel keverhetők, ami a felhasználást könnyebbé és biztonságosabbá teszik. Egyedülálló, több mint 40.000 keverési próba eredményeit tartalmazó www.tankmix.com internetes oldalon bárki meggyőződhet az adott szerkombináció keverhetőségéről. (Keverési próba elvégzését a változó körülmények, -kémhatás, hőmérséklet, - ennek ellenére javasoljuk.)

A YaraVita™ lombtrágyáknak kettő csoportja van: a többféle tápelemet tartalmazó növény-specifikus lombtrágyák, valamint az egy tápelemet tartalmazó összetételek.

Növény-specifikus összetételek

YaraVita™ Gramitrel

Összetétel: 61 g/l nitrogén, 260 g/l magnézium, 50 g/l réz,

130 g/l mangán, 80 g/l cink

Javasolt kultúrák: kalászosok

Adag: 2-4 l/ha

Kijuttatási időpontja: ősszel növényvédelmi kezelésekkal egy menetben, tavasszal szárbaindulás végéig.

YaraVita™ Brassitrel

Javasolt kultúrák: repce, napraforgó

Összetétel: 8 % bór, 7 % mangán, 0,4% molibdén, 5 % magnézium, 11,5% kén

Adag: 3 kg/ha

Kijuttatási időpontja: ősszel növényvédelmi kezelésekkal egy menetben, tavasszal sárgabimbós állapot végéig.

Miért érdemes a YaraVita™ lombtrágya családot választani?

- Egyedülálló, növény-specifikus és egy tápelemet tartalmazó összetételek
- Folyékony kiszerezés, könnyű felhasználás
- Rendkívül nagy hatóanyag-tartalom (150-700 g/l között)
- Alacsony hektárdózisok, alacsony hektárköltség
- Több hónapos tartamhatás
- Formulázás a nagyobb hatékonyságért (nedvesítőszer, ragasztóanyagok, felszívódást elősegítő anyagok...)
- Megbízható állandó, minőség
- A legtöbb növényvédőszerrel keverhető, így a technológiába könnyen beilleszthető

DR. CZINEGE ERIK
Szakmai vezető
(Erik.czinege@yara.com)

A St. Andrea vezetője az Év Borásza

A szakma legrangosabb elismerését legutóbb a St. Andrea szőlőbirtok vezetőjének adományozta a Magyar Bor Akadémia, ezúttal 19. alkalommal. Természetesen médiumunk is rendszeresen követte az immáron hagyományosnak tekinthető eseményt, így ezúttal is felkerestük a győztest. *Dr. Lőrincz György* az Egri Borvidék borászaként büszkélkedhet az Év borásza kitüntetéssel, s pályafutása közel sem mondható átlagosan induló karriernek.

– Mit szolt a díjhoz, hogyan éli meg ezt a nagyszerű elismerést?

– Szeretettel és nagy örömmel fogadtam. Nagyon fontos eredmények tartom nem csak magam, hanem az egri borvidék életében is. Eger egy elképesztően színes és egyben sajátos adottságú borvidéke Magyarországnak. Örülök, hogy olyan nagyszerű teljesítmények mellé sorakozhattam ezzel a díjjal, mint Thummerer Vilmos vagy Gál Tibor.

– Mi alapján és hogyan ítéli oda a díjat a Magyar Borakadémia?

– Az ítések sok szempontot vesznek figyelembe. A Magyar bort kifejező és erősítő teljesítményekre fókuszálnak. A többéves szakmai munka, a tudatos minőségi szemlélet, valamint a piaci megítélés is sokat nyom a latba.

Egyébként a szavazás több fordulós. Az első körben tudomásom szerint közel félezren kaptak lehetőséget, hogy kifejezzék véleményüket a díjra érdemesekről. Majd a második fordulóra került öt jelöltből a Magyar Borakadémia tagsága választotta ki az Év Bortermelőjét!

– Mióta foglalkozik borral? Családi hagyományt folytat, vagy a saját útját járja?

– Lassan két évtizede kötődöm a bortermeléshez. Én egy kicsit kilógok a családomból, hisz édesapám és a testvéreim is egyaránt építészettel foglalkoznak. A St. Andrea ilyen értelemben első generációs borászat.

– Információink szerint egy német bormagazin top tízes listáján Önök voltak az Egri borvidék kiemelt képviselői! Mekkora az ültetvényük?

– Büszkék vagyunk, hogy bizonyos boraink jó nemzetközi megítélésben részesültek az utóbbi időkben. Nagy szükségünk van ezekre a véleményekre, hogy üzenetet tudjunk adni a világ fogyasztóinak, hogy milyen elképesztő lehetőségek vannak a bortermelésre itt a Kárpát-medencében. Egyébként közel negyven hektárnyi területen és nyolc dűlőben művelünk szőlőt.

– Mi a St. Andrea birtok filozófiája?

– Az egri borok számomra elsősorban házastításokat jelentenek. Mi a termőhelyet kifejező, sajátosan egri karakterű borokban gondolkodunk. Ezért nagy szerepet szánunk boraink összeállításánál a kárpát-medencei szőlőfajtáknak.

– Kérem, mutassa be a családját is. Miként tolerálják elhívatottságát és leköötöttségét?

– Feleségem Andrea és négy gyermekünk van. Andrea megértő és szerető társam. Hálás vagyok neki mindenért. A gyerekek is tudják, hogy ez a foglalkozás mit igényel, ugyanakkor igyekszem nagyon odafigyelni rájuk. Ők a legfontosabban az életemben.

– Hogyan látja az ágazat jövőjét, mi leginkább a fejlődés gátja, milyen a perspektíva?

– A jövőnkbe hiszek, hiszen a szőlőtermelés lényege maga a termőhely adott. Elképesztő lehetőségeink vannak. Tudjuk, hogy jelenleg nem vagyunk könnyű helyzetben, sőt! De azért vagyok optimista, mert innen már csak egyetlen út lehet a felfelé. Úgy érzem erre egyre inkább meg

van a termelői akarat. Ehhez természetesen még sok mindennek együtt kellene állnia. Gazdasági környezet, koncepció, termék, támogatás, üzenet... El kell döntenünk, hogy mit akarunk a magyar borral, internacionális vagy regionális üzenetet. Számomra az utóbbi vonzóbb, azonban az idő sürget. Szerintem ahhoz, hogy érdekesek legyünk a világ fogyasztói számára, utánozhatatlanul sajátos és egyedi bort kellene készítenünk. Döntünk és induljunk el.

– Mely elismeréseket tart nagy jelentőségűnek pályafutása során?

– Természetesen minden kedves dicsérő szó jól esik és nagyon lelkesít. Sok meglepetést éltem már át, például mikor 2006-ban Lengyelországban az Év Borászána választottak.

Nagyon megtisztelő és komoly szakmai elismerésnek tartom a Borászok Borásza díjat, és különösen fontosnak az Év Kedvelt Borásza közönségdíjat. 2007-ben átvehettem a Magyar Köztársaság Érdemrend Lovagkeresztjét, 2009-ben pedig az Év bortermelője elismerést. Nehéz ezekről bármit is mondani, nagyon boldog vagyok.

– A kitüntetéséhez őszintén gratulálunk, további sikereket kívánva nemes küldetéséhez.

Szalay Attila

Konferencia a praktikum jegyében

Talán meglepőnek tűnik, mégis valóság, hogy a mai Balatonfüredhez hozzátartozhat egy Gregoir típusú szőlőkombáj is, ezúttal egy gépkiallítás kapcsán. A megújult reformkori városrész Anna Grand Hotel szállodája adott otthont, az immár harmincegyedik alkalommal megrendezett országos szőlész-borász továbbképzőnek.

A tanfolyam előestjének üde színpoltja volt a szálloda ügyvezető igazgatójának, *Lengyel Ernő*nek pohárköszöntője. Így nem csak a szállodát, hanem az ott található Vinotéka borait is megköszönhatták a résztvevő vendégek. Az első napra kínált további két program, „Szakrális italunk a bor”, *Miklós Ferenc* református lelkész, valamint a „Bor és zene”, *Balázs Árpád* Kossuth-díjas zeneszerző előadásában egyszerűen csodálatos és lélekemelő volt. Az előadásokat követően a „Nappfény a pohárban” címmel borbemutatóra került sor a Balatonfüred- Csapaki borvidék palackos borkínálatából. A borok kóstoltatását a szervezők a további napokon is biztosították, mind az előadások szüneteiben, mind az étkezések alkalmával. Így a távolabbról érkezők is megismerhették a helyi borokat.

A tanfolyam hallgatóságát *Dr. Bóka István* polgármester köszöntötte. Méltatta a hagyománytisztelést, az immár 31. tanácskozás kapcsán. Utalt arra, hogy a város méltó akar lenni szakmai rendezvényeivel is a Szőlő és Bor Nemzetközi Városa címhez. A nemrégiben felújított szálloda ideális környezetet biztosított a rendezvénynek. A közeljövőben nyíló Városi Múzeum, a Jókai villa, a Hercegprímási palota, mindmind a város kulturális rangját erősíti a jövőben.

Dr. Vaszary László a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa elnökeként nyitotta meg a tanfolyamot. A szőlész-borász társadalom már várja a megszokott februári időpontot, amikor is könnyebben tudnak időt szakítani a szakmai továbbképzésekre. Azon túl, hogy az ország 22 borvidékének képviselői egy szakember-találkozón vehetnek részt, új információkat is kapnak a napi teendőik ellátásához. Tavalyról kiváló minőségű borokat tudhatnak a szőlészek a pincékben, ám az értékesítést és az adminisztrációt tekintve számtalan gonddal kell, hogy megküzdjenek. A 127 hegyközség - mely az 500 ha feletti szőlőtermelő településeket képviseli - munkájához nem biztosítottak az optimális feltételek. A hegybíróknak kis híján profi informatikusokká kellett válniuk, hogy a rengeteg adminisztrációs kötelezettségnek eleget tudjanak tenni. A szakma képviselői joggal várják el, hogy ésszerűbbé és egyszerűbbé váljanak az adminisztrációs kötelezettségek. Ma a rendeletek, jogszabályok halmaza vastagabb kiadványt tenne ki, mint egykoron a Vizsolyi Biblia.

A továbbképzés szervezői nagyon sok témát kínáltak, a makrogazdaságtól az agrárpolitikán keresztül az uniós borreformig. Foglalkoztak az agrártámogatásokkal, a borhamisításokkal és mindazon szakmai kérdésekkel, ami ma az ágazatot érintik.

„Újratervezés” címmel, *Bogár László* közgazdász, címzetes egyetemi tanár tartott érdekesítő előadást a magyar gazdaság felemelkedésének esélyeiről. *Font Sándor* országgyűlési képviselő, a Parlament Mezőgazdasági Bizottságának elnöke az agrárium, a magyar mezőgazdaság lehetséges jövőképeiről szólt. Ma már senki sem vitatja, hogy a gazdasági válságból kivezető út alternatívája a mezőgazdaság lehet. A tervezett, közel egymillió munkahelyből, legalább háromszázezeret az agrár-ágazat adhatná.

Érdekes volt a „Disputa a magyar borról” című vitafórum. A gondolatébresztő előadást *Horváth Csaba*, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának főtítkára tartotta. Vitapartnerei: *Jásdi István* a VINDEPENDENT egykori elnöke, *Heimann Zoltán*, a Pannon Bormíves Céh képviselője, *Tornai Tamás*, a Magyar Szőlő- és

Bortermelők Szövetségének elnöke és *dr. Tarján Balázs* a Miniszterelnöki Hivatal főosztályvezetője voltak. A főtitkár kihangsúlyozta, hogy a 479/2008/EK rendelet elismeri a szakmaközi szervezetek létjogosultságát, így fontos lenne, ha az ágazat valamennyi szereplője közös érdekvépviseletet alakítana egy bortestület formájában. Erre a legnagyobb esélye, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának lehet, mivel kellő szakmai háttérrel és kiváló szakemberekkel rendelkezik.

Az uniós borreformokról, törvényi változásokról *Sztanev Bertalan* az FVM vezető tanácsosa és *Dr. Sidlovits Diána*, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának szakreferense tartottak színvonalas előadásokat.

Az Európai Unió tagjaként, Magyarország jelentős uniós támogatásokra tarthat számot. *Forgács Barnabás* az FVM szakállamtitkára az agrártámogatások helyzetéről adott tájékoztatást. Ehhez *Jakab István* országgyűlési képviselő, a MAGOSZ elnöke fűzött gondolatokat. Sajnálatos, hogy egymásközi vitájukban a hallgatóság nem vett részt.

A szakhatósági feladatok fontos szerepet töltenek be a borpiacon. A borminősítésről, a borcímke feliratozás új szabályairól tartott előadást *Kunszeri Miklós* főfelügyelő, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Borminősítési Igazgatóságának munka-

társa. Az általa elmondottakat a hallgatóság összevethette az Osztrák Szövetségi Borászati Hivatal, kismartoni (Eisenstadt) központjának munkatársa ismertetőjével. *Kamenik Angyalkától* megtudtuk, hogy az osztrák intézet mennyivel gyorsabban és olcsóbban végzi a borminősítéseket. A gyors borelemzés időtartama három óra Ausztriában, míg nálunk három nap. A forgalomba hozatali engedélyre a szomszédoknál 1-2 hetet, míg nálunk 1-2 hónapot kell várni. Úgy tűnik, van még tennivalónk a felzárkózást illetően...

Sajnálatos, hogy napjainkban is téma a borhamisítás. Az okokról, tabuk nélkül tartott korrekt előadást *Dr. Kállay Miklós* egyetemi tanár, a Corvinus Egyetem tanszékvezetője. Az okok és körülmények ismeretében könnyebb volt megérteni illetve értelmezni a napjainkban ismertté vált borhamisításokat.

A közösségi bormarketing elmúlt évéről *Erdősi Mária* a Bormarketing Bizottság elnöke számolt be. Bár nem volt zökkenőmentes a forgalombahozatali járulékból befolyt pénzalap felhasználása, mégis optimista várakozás előzi meg a 2010. évi marketing feladatok végrehajtását. „Magyar bor mindenkor” – hangzik az új szlogen, s bízunk benne, hogy a borpiacon enyhülnek majd a ma még súlyosnak látszó gondok.

A rendezvény hagyományos kísérőprogramja a gépkiállítás és termékbemutató volt. Ezen hazai és külföldi cégek mutatták be a szőlőtermesztésben, borászatban használatos gépeiket, berendezéseiket, segédanyagait. Ez a magyarázat arra, hogy mit keresett a szüretelőkombáján a balatonfüredi Gyógy téren.

Nagy érdeklődés kísérte a „Pinceörökségünk” című festménykiállítást. A hallgatóság személyesen is megismerkedhetett *Káldy Lajos* festőművésszel, aki ezúttal 30 akvarelljét állította ki. Az esti programok közül kiemelkedett az „Év bortermelőjével” való találkozás. 2009-ben ezt a megtisztelő címet *Dr. Lőrincz György* egri borász érdemelte ki.

Hasonló érdeklődés kísérte a határon túli borászok bemutatkozását is. *Balla Géza*, Arad-hegyaljai borász Romániából, *Bott Frigyes Rév-Komáromból*, *Cuk Lajos* Alsólendváról és *Maurer Oszkár* Hajdújárásból érkeztek. A határon túli borászok bemutatkozását *Módos Péter* az Magyar Bor Akadémia korábbi elnöke vezette.

Ezúttal sem maradhatott el a tanfolyami borverseny, melyre a résztvevők nevezhették be boraikat. A verseny győztese *Bock József* villányi borász lett. A legszebb boroscímkének járó különdíjat ezúttal a Prince Wine Borház Kft. vihette magával.

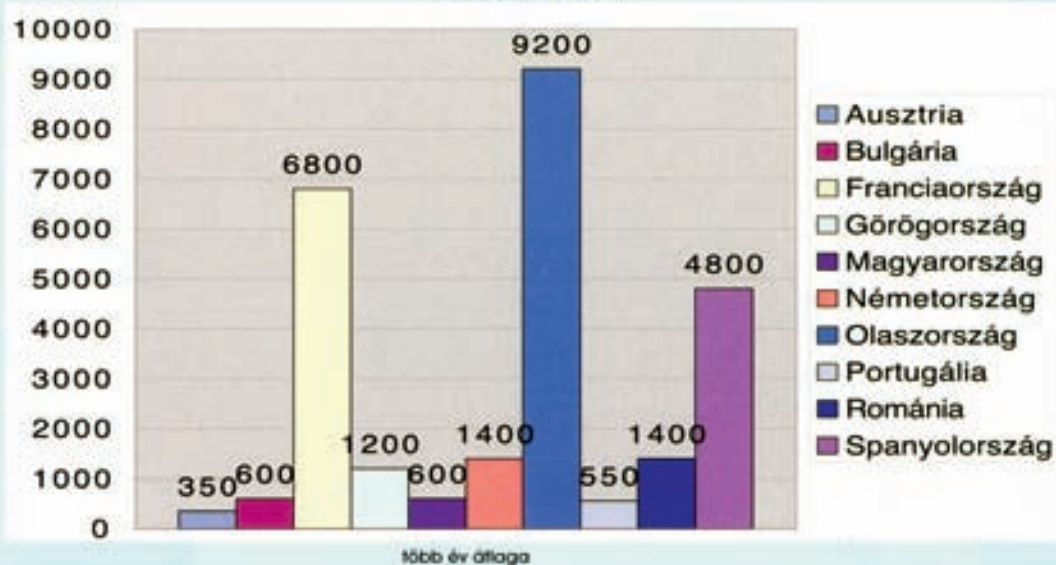
A tanfolyam zárásaként ausztriai szakmai tanulmányúton vettek részt a hallgatók. Betekintést nyertek a Kékfrankos hazájának is tekintett Közép-Burgenland szőlő és bortermelésébe. Deutschkreuzban egy nemrégiben felújított regionális vinotéka (Vinatrium) volt az első állomás. Itt ötven borász 300 bora kínálta magát. A délutáni programban szerepelt még a Kirnbauer családi pincészet meglátogatása is.

A tanfolyam szervezője és házigazdája a Pelsovin Trade Bt. és lelkes munkatársai, *Müller István* irányításával ezúttal is mindent megtettek annak érdekében, hogy a tanfolyami résztvevők jól érezzék magukat és sok hasznos információhoz is jussanak.

dr. Fülöp Lajos

Az EU nagyobb bortermelő országainak átlagos szőlőtermelése (ezer tonna)

KERTITOX

permetezéstechnika

Szőlő-, gyümölcs permetezőgépek

Nemzetközi szabványok szerint gyártott kis- és nagyüzemi professzionális permetezőgépek
függesztett és vontatott kivitelben.

KERTITOX permetezőgépek az Ön igényei szerint!

FarmGEP
FARMGÉP ÉS ÜZEMELTETŐ KFT.

A magyar szőlő és bor Európában

A Magyar Királyi Mezőgazdasági Múzeumban a megnyitás óta, 1896-tól állandó szőlészeti-borászati kiállítás tájékoztatta a gazdákat az ágazat történetéről, jelenéről. Ezt a haladó hagyományt folytatta a múzeum vezetése, amikor a korábbi kiállítás felújításáról, illetve új részekkel bővítéséről döntött. A kiállítás feloleli a kárpát-medencei és a magyarországi szőlő-borkultúra kialakulását napjainkig.

A jégkorszak utáni földtörténeti korok megkövesedett szőlőlevelei a különböző *Vitis* (szőlő) nemzetség észak-magyarországi meglétét bizonyítják. A kelta előzmények után a római hódítás korában virágzott fel a szőlőtermesztés a Dunántúlon, Pannóniában. A mai magyarországi, Dunától nyugatra elterülő borvidékeken mindenütt megtalálhatók a római szőlőművelés nyomai. Különösen a Duna, a Balaton és a Fertő-tó mentén. A római szőlők szinte a vizek tükreben fürödtek. Ám a belső-dunántúli *Villa rustica*-k majorságaiban is termesztették a szőlőt, készítették a borokat. A majorsági épületek misztérium helyiségeinek falát a szőlő, a szőlőtermesztés és borkészítés istenének, Bacchusnak freskóképeivel díszítették. A szőlő termesztése, feldolgozása és a borkészítés technológiája alapvetően napjainkig nem változott. A római szerzők által többször leírt ókori szőlő-bortermelés jól megismerhető, s a római birodalom itáliai területein folytatott szőlőműveléstől a pannóniai nem különbözött. A római-antik szőlő-borkultúrát a reneszánsz ismét a köztudatba emelte.

Egyes kutatói vélemények szerint a népvándorlás évszázadait átvészelt romanizált őslakosság és a letelepedett közösségek elsősorban a Nyugat-

Balaton térségében átmenthették a római kori szőlő- és bortermelés hagyományait.

A népvándorlás korának nomád népei közül is többen ismerték a bort. A népvándorlás, a nagyállattartó életmód azonban nem kedvezett a szőlő termesztésének. Legfeljebb az ősfoglalkozások körébe tartozó gyűjtögető életformának megfelelően a folyómenti, téli szállás környéki ligeterdők fakoronájára futó szőlőt – *Vitis sylvestris* (erdei vadszőlő), illetve a *Vitis vinifera* (kerti szőlő) – gyűjtötték össze.

A honfoglaló magyarok a szőlőtermesztés északi határát Levédiában lépték át, ahol már nemcsak a borral, hanem a szőlőtermesztéssel, szőlőtermesztő népekkel is kapcsolatba kerültek. A honfoglalás előtti bolgártörök jövevényszavaink (szőlő, bor, csiger, karó, szűr, ászok) is jelzik ezt. Az arab és bizánci források tanúsága szerint a Fekete-tenger és a Káspi-tó között elterülő nagy birodalom, a Kazár Kaganátus (királyság) területén, ahol a vándorló magyar törzsek több évszázadig éltek, szőlőművelő népek laktak.

A félnomád életformájú magyar törzsi közösségekhez csatlakozó népek között borkészítő népek is voltak. A fák lomb szintjére felkúszó szőlők begyűjtött fürtjeiből taposás révén nyert mustból alacsony alkohol-tartalmú, savanykás erjesztett italt készíthettek, amelyet veremben tároltak. Ennek minősége persze elmaradt a görög és más kereskedőktől beszerzett drága borokétól.

A kereszténységgel való találkozás is Levédiában történt meg. A honfoglalás után (1000-ben), a pogány Vajk megkeresztelkedve az István nevet vette fel, és a nyugati, Rómához tartozó kereszténységet államvallássá tette. Szent István 1001-ben a Pannonhalmi Apátság alapítólevelében elrendelte az egyházi tized beszolgáltatásának kötelezettségét, ami a szőlőtermésre és a borra is vonatkozott.

A keresztény vallásban a szőlő, a szőlőtő, a venyigék sokasága a kereszt-

tény egyházat, a vallási erőt, és magát Jézus Krisztust, a bor pedig Krisztus szentséges vérének jelentette, amelyet az emberiség bűneinek megváltásáért ontott. A keresztény egyház liturgiájában a szőlőnek, de különösen a szőlő levének (bornak) az ókori kereszténység óta nélkülözhetetlen szerepe van. Ahol kereszténység volt, ott volt szőlőtermesztés és borfogyasztás is. A keresztény egyház így a legnagyobb terjesztője lett a szőlőtermesztésnek és a borgazdálkodásnak. A Biblia számtalan helyen közvetlenül (mind a zsidók történetét elmesélő Ószövetségben, mind a keresztény egyházak tanításait hirdető Újszövetségben) említi a szőlőt és a bort, vagyis Jézus Krisztus megváltását. A miseáldozat bemutatásánál a bor ezért fontos, alapvető szerepet kapott. A misebor átváltozása előtt jelképe, utána pedig szubsztanciája Krisztus vérének. Az öblítő bor tisztítja, az eucharisztikus bor pedig szent tartalommal tölti meg a kelyhet.

A szőlővel, borral adózók már a fejedelmi szolgálónépek között, majd a magyar királyság korai időszakában is megkülönböztetett figyelmet kaptak. A „vinitoresek” (szőlőművesek), a „bocsárok” (pohárnokok), a „szőlős” „Vinár” esetleg a „Vanyarc” vagy „Vonyarc” helynevek bortermelő népességet, borral adózókat, eleinte rabszolga majd jobbágy jogállású közösségeket jelentettek. A király, az egyházi, vagy világi földesúr a szőlőterülettel együtt adományozhatta, adhatta őket. Településeik általában az erdőzóna és a szőlők határán helyezkedtek el.

A szőlő- és bortermelésben a keleti örökséget a fára felfutó, folyóvölgyi lugasos szőlők jelentették, míg a nyugati átvételt a 13. századtól általánossá váló alacsony tőkeművelés. Az ország keleti felében taposással nyerték a szőlőlevet, míg a nyugati területeken prések használatával. A nyugati hatást erősítette a keresztény egyházszerkezet kiépülése és a nyugat-európai telepes népesség megjelenése, akik közül a bajor-német-

frank területről érkezők elsősorban Nyugat-Magyarországon (Sopron, Szekszárd), a francia-vallon-olasz területről érkezők pedig Dél-Magyarországon (Szerémség), Eger vidékén és Tokaj-Hegyalján telepedtek le a tatárjárás (1241) után.

A bor a középkori gazdálkodásban rendkívül fontos árucikk volt. A legfontosabb kereskedelmi csomópontok a királyi jogtól felruházva árumegállító, vásártartó joggal rendelkeztek. A középkori városok határában mindenhol szőlőhegyeket lehetett találni. A magyarországi városfejlődésben a szőlő-bortermelő város különleges városfejlődési sajátosságot jelentett. A városi polgárságnak és a városi közönségnek saját tulajdonú szőlői voltak, a kézműiparos polgárság jövedelmét a szőlő-bortermelés egészítette ki. Az őshonos fajták mellett (leányka, királyleányka, juhfark, csóka szőlő stb.) a már az ókorban is ismert fajtákat (rajnai rizling, sárga muskotály, kecskecsöcsű stb.) és a nyugat-európai kapcsolatok révén meghonosodott (góhér, bajor stb.) fajtákat is termesztették.

Az ország közepén előrenyomuló törökök Buda elestével (1541) három részre szakították az Európát is védő magyar királyság területét. A Balatontól északra és nyugatra a bécsi császári udvar befolyása alá kerülő királyi részre, a középső, török fennhatóságú területre és a 17. század végéig független Erdélyi fejedelemségre.

Amíg a nyugat-magyarországi városok és földesurak bortermelése és kereskedelme elsősorban nyugat felé irányult, addig a török fennhatóságú területeken a mohamedán vallás alkoholtilalma és a széjjelzilálódott állami kereskedelem miatt a szőlő- és bortermelés hosszú távon hanyatlásnak indult. A hadszíntereken és a hadi felvonulási területeken a szőlő- és bortermelés sokat veszített korábbi színvonalából. Ugyanakkor ezen a területen honosodott meg a szerbek által terjesztett balkáni, nyílt erjesztésű, kadarkás vörösborkultúra. Délkelet-Dunántúl (Somogy, Tolna) ún. török borát ez a szőlőfajta adta, de a Duna-Tisza köze és a Tiszántúl vörös-

borát is. Az elpusztított Szerémség helyét a minőségi bor előállításában a 16. század elejétől-közepétől Tokaj-Hegyalja vette át.

A független Erdély a mostohább természeti adottságok miatt Magyarországról, Moldvából és Havasalföldről borbehozatalra szorult. A bortermelés felértékelődése miatt az erdélyi főurak szőlőbirtokaik növelésére és minél nagyobb mértékű borkereskedésre törekedtek. Bethlen Miklós, Széki Teleki Mihály, Bethlen Gábor és Apafi Mihály fejedelmeknek jelentős jövedelemforrása volt a szőlő- és bortermelés.

Az osztrák gazdaságpolitika a 18. század közepétől a jó minőségű magyar borok európai és külpiaci megjelenését minden adminisztratív eszközzel igyekezett akadályozni. (Vízi úton nem lehetett szállítani, csak

tengelyen és ugyanannyi gyengébb minőségű osztrák bort kellett kivinni, mint amennyi magyart.) Beviteli tilalmak és diszkriminációk akadályozták a magyar borok európai jelenlétét, miközben a francia, spanyol, portugál borok uralni kezdték az európai borpiacot. Emellett a feudális terhek (az adózások különböző formái és a földesúri túlkapások) akadályozták a szőlőmunkák igényes elvégzését és a szakszerű borkezelést. Ezek nélkül viszont a magyar borágazat a palackozást mindinkább előtérbe helyező európai borászattal szemben fokozatosan lemaradt. Hiába volt a kiváló ökológiai-termőhelyi adottságokból adódó jó minőségű must, ha a feldolgozás technológiája elmaradott, az értékesítés pedig szervezetlen volt.

A borkereskedelem pangása és fejletlensége, a kezelési hiányosságok

és a palackozási nehézségek miatt a magyar borok kiszorultak az európai piacokról. Az eladatlan készletek a nagymértékű síkvidéki szőlőtelepítések terméseivel növelve a 19. század első felére nagy árcsökkenést, dekonjunktúrát eredményeztek.

Az első magyar nyelvű mezőgazdasági-borászati szakírók, közgazdászok hiába ostorozták a bortermelőket és biztatták írásaikkal a jobb gazdálkodásra, ha a gazdasági-társadalmi viszonyok nem tették ezt lehetővé. Tessedik Sámuel, a keszthelyi Georgikon, a mintagazdálkodásukkal példát mutató földesurak sem tudtak eredményesen változtatni ezen a helyzeten.

A jobbágyságot eltörlő 1848–1849. évi forradalom és szabadságharc a szőlődézsma ügyében csak az önmegváltást biztosította, ami egészen az 1880-as évek végéig elhúzódott. Mire a magyar parasztság megváltotta a szőlőterületei után fizetendő dézsmaösszeget, egy új, minden korábnál veszélyesebb természeti csapással – a történeti borvidékek kötött talajú szőlőinek végpusztulását jelentő – filoxéra pusztításával kellett szembenéznie.

Az amerikai szőlőgyökértetű megjelenésével lezárult a magyar szőlő- és borkultúra fejlődésének első ezer éve, és egy új, sok viszontagsággal és vargabetűvel terhelt időszak kezdő-

dött el a magyarországi szőlő- és borágazatban.

A falusi, a mezővárosi és a városi kocsmák a népi ital- és borfogyasztásban, a társas kapcsolatokban és az információcserében egyaránt meghatározó szerepet játszottak. A borkimérés feudális monopólium volt, amit a földesúr bérbe is adhatott.

A szőlőhegyekkel rendelkező településeken a borok eladása a jobbágyok borának kimérésével – a mai boroknál kisebb alkohol- és extrakt tartalmú borokból – Szent Márton napján (október 11.) kezdődött, és Szent György napjáig (április 24.) tartott. Ezután lehetett a következő év Szent Mihály napjáig (szeptember 29.) a földesúri dézsmaborokat forgalomba hozni.

A borfogyasztás mértékét befolyásolta az a tény is, hogy a középkori járványok idején a tiszta ivóvíz hiánya miatt a lakosság szívesebben fogyasztotta a gyógyító, erősítő hatású borokat. A napi borfogyasztás mennyisége egy mezei munkát végző férfi esetében naponta 3–5 liter is lehetett. Hozzá kell azonban tennünk, hogy a mai borokénál kisebb alkohol- és extrakt tartalmú borokból. A főúri, királyi-császári udvarokban a nagy lakomákon ennél többet is megittak a nehezen emészthető, sok sós, zsíros, füstölthúst tartalmazó káposztás ételek fogyasztása közben.

A borfogyasztás a 19. század végén a filoxéra (szőlő gyökértetű) pusztítása miatt nagymértékben visszaesett. A 20. század első felében az egy lakosra jutó évi borfogyasztás átlag 40–50 liter között mozgott, ez azonban a század végére 30 liter alá csökkent. A borfogyasztás csökkenésének legfőbb oka a felgyorsult életritmus: a modernizáció, a motorizáció, és a sör illetve az üdítőitalok – más bortermelő országokban is bekövetkezett – nagymértékű elterjedése. A 21. század elején a kulturált borfogyasztás terjedése eredményeként 28–35 liter az egy főre jutó bormennyiség Magyarországon. Ezzel Európában a 7–9. helyen állnak a magyarok.

Kiváló minőségű nemzeti italunk, a magyar bor előállítására a 19. század végéig az ország lakossága közel harmadának adott mindennapi kenyeret. A magyar bor határon túli és belföldi forgalmazása, a szőlőhegyi falusi turizmussal összekapcsolva napjainkban is több százezer gazdának és családtagjaiknak ad munkát, keresetet és megélhetést.

A magyar bor ma Magyarország nemzeti arculatához szorosan hozzátartozik, minősége pedig megbecsült helyet biztosít számára Európában, az Európai Unióban. Tokaj-Hegyalja és a Fertő-tó környéke szőlőivel, boraival a világhörökség részét képezi.

K.J.

A szőlő tápanyagellátásának tudnivalói

Az okszerű tápanyagellátás meghatározza a termés minőségét és az ültetvény hosszú távú gazdaságos üzemeltetését, ezért az alábbi summázat.

Nitrogén: optimális nitrogénellátás a mustok erjedési ütemét kedvezően befolyásolja, megelőzi a borok atipikus öregedését és a kellemetlen illatok kialakulását.

Foszfor: a jó gyökeresedés, termőképesség (termőhajtásonkénti fűrtszám) legfontosabb tényezője.

Kálium: fagy- és aszálytűrés, cukorképzés, betegségellenállóság, és a tőkekonidáció miatt sarkalatos szempont.

Magnézium: minőség és hozam együttes biztosító, hiányakor egyes fajtákon komoly gazdasági káros is jelentkeznek (fűrtkocsány bénulás: Zweigelt).

Kalcium: bogyóhéj-vastagság növelhető a zöldbogyónövekedés alatt adagolt Ca-tartalmú lombtrágyával.

Cink: tőkekonidáció, illat, zamatanyag, bogyóméretmagvak száma, hajtásnövekedés, rügydifferenciálódás folyamatába szől bele. Hiányakor cink-klorózis (sárgább színű, mint a vas), csökkent növekedés, kevesebb mag, kisebb bogyóméret várható.

Bór: termékenyülésben, cukorképződésben van elsődleges szerepe. Hiánya következtében rossz termékenyülés, madárkasság léphet fel. (Kékfrankos, Cabernet stb.)

Vas: színanyag-képződés a kékszőlő fajtáknál, és a színes csemegeszőlőknél kiemelten fontos szempont! Hiányakor klorózis lép fel. Meszes talaj és tartósan csapadékos hűvös idő elősegíti kialakulását.

DELTA VISTALYS

az optikai szőlőbogyó válogató berendezés

A **Bucher Vaslin** cég legújabb fejlesztése, melynek segítségével nagy precizitású bogyóválogatás végezhető kézi, valamint gépi szüret esetében a szőlő bogyózása után.

A **VISTALYS** optikai válogatási folyamata biztosítja a kezelő által meghatározott minőségű bogyók kiválasztását és elkülönített gyűjtését méret és szín alapján.

Berendezés lehetőséget biztosít különböző válogatási kritériumok meghatározására.

A kezelő eldöntheti, hogy vagy csak egészséges bogyókat hagy meg, vagy sérült, de egészséges bogyókat is.

A megfelelő minőségű bogyók és a más nemkívánatos részek automatikusan elkülönítődnek.

A berendezés maximális teljesítménye: 5–10 t/óra a szőlőbogyók minőségétől és a válogatási folyamat technikai kiszolgálásától, szervezettségétől függően.

Magyarországi képviselő:

Interker – Wein Kft.
Borászati Szakkereskedés és Szerviz

Központ:

3300 Eger, Vécsey-völgy út 93.

Tel.: (06) 36/510-170, fax: (06) 36/416-945

E-mail: interker-wein@interker-wein.hu

További telephelyeink:

Gyöngyös (06) 37/789-615, **Bodrogkeresztúr** (06) 47/396-024, **Szekszárd** (06) 74/318-580

www.interker-wein.hu

A szőlő atkaproblémája és a vegyszeres megoldás

A rövidebb hajtások, a sárguló, deformálódott levelek, a kisebb fürtkezdemények vagy a leveleken megjelenő gubacsok gyakran az atkafertőzés világos jelei. A szőlőn károsító legfontosabb atkafajok közül a szőlő-levélatka és a szőlő-gubacsatka okozza a legtöbb problémát, de a takácsatkák közül is károsíthat a piros gyümölcsfa-, a kétfoltos takácsatka, sőt az utóbbi időben a szilva takácsatka. A szőlőhöz szorosán kötődő két atkafaj, a szőlő-levélatka és a szőlő-gubacsatka már korán, a fakadás után megkezdja a károsítást. Ebben az időszakban a növény is érzékenyebb a károsításra, ami a gyakorlott szem számára gyorsan láthatóvá válik. A levélatka hajtásrövidülést, ízköz-törpülést, súlyosabb esetben levél- és virágszáradást is okozhat. A gubacsatka a fiatal leveleken okozza a nagyobb kárt, jellegzetes levélgubacsainak kialakításával, de az előzőhöz hasonlóan szintén megtámadhatja a virágzatot is. Az ilyen levél és virág súlyosabb esetben elszárad. Mivel a gubacsatka többnyire a levél fonákán létrehozott gubacsokban tartózkodik, a növényvédő szeres védekezés a gubacsok kialakulása után már csekély eredményt ad.

Az atkák jellemzője az is, hogy gyorsan alkalmazkodnak a változó életkörülményekhez. Az utóbbi évtizedek átlaghőmérséklet emelkedése kedvez az atkafajok gyorsabb szaporodásának a vegetációs időszakban. Az is megfigyelhető, hogy egyes fajok elterjedésében és kártevővé válásában is szerepet játszik/játszhat a felmelegedés (pl: szilva takácsatka). Alkalmazkodóképességük nem csak a környezeti és az éghajlati tényezők változásával szemben kiváló, hanem az atkaölő szerekkel szembeni érzékenységük megváltoztatásában, azaz a rezisztencia kialakításában is. Ezért különösen fontos, hogy az atkák elleni védekezések szervezése során mindent megtegyünk a rezisztencia kialakulásának elkerülése érdekében. Ezen a területen akkor lehetünk sikeresek, ha az alkalmazott atkaölő szer felhasználására a vegetáció folyamán minél kevesebbszer kerül sor, pontosan dozírozunk, jó permetlé fedettségre törekszünk, és olyan megoldást választunk, amely kíméli a hasznos élő szervezeteket. Ezek mellett természetesen folyamatosan figyeljük a rezisztencia kezdeti tüneteit. Ha a hatékonyság csökkenése már megfigyelhető egy atkaölő szer esetében, akkor ügyelni kell arra, hogy a helyettesítő készítmény más hatásmechanizmussal rendelkezzen.

A Bayer CropScience által kifejlesztett és néhány éve bevezetett **Envidor** új mérföldkőnek bizonyult az atkák elleni védekezésben. Biológiai aktivitására jellemző, hogy az atkák minden fejlődési alakja ellen hatékony, beleértve a tojást és a megtermékenyített nőtényeket is. A nőtények termékenysége már egy órával a kezelt levélfelülettel való érintkezés után

nagymértékben csökken, a rakott tojások száma közelíti a nullát. A vizsgálatok azt is kimutatták, hogy ha a nőtényt szubletális dózis éri és nem pusztul el, az általa rakott tojások terméketlenek lesznek. Az Envidor hatása kezdetben nem látványos, mert a kezelés után 8-10 nappal is láthatunk élő alakokat, de 2-3 hét elteltével az atkák kártétele megszűnik, a mozgó alakok eltűnnek. Elektronmikroszkópos felvételeken a nyugalmi állapotban (pl. nimfakrizális) lévő állatok lába rendellenesen fejlődik, ami csapdaként az adott nyugalmi állapotban tartja őket pusztulásukig. Ez a tünet eddig egyetlen más atkaölő személ sem volt megfigyelhető. Hatásmechanizmusát még nem minden részletében ismerjük, de a kutatók azt tapasztalták, hogy a kezelést követően az atkák zsírkoncentrációja radikálisan lecsökkent, amiből arra következtetnek, hogy ez az atkaölő szer zsír-bioszintézis gátló. Az Envidor-t egyedi hatásmechanizmusa alkalmassá teszi arra is, hogy az atkafajok között gyakran előforduló, egyes hatásmechanizmusokkal szemben rezisztensé vált fajok ellen is sikerrel alkalmazzuk. Felhasználását egy vegetációban csak egy alkalommal javasoljuk, mert a készítmény hatástartama hosszú. Ez annak is köszönhető, hogy kíméli az atkák természetes ellenségeit, és amikor a hatóanyag hatása lecsökken, akkor már a predátor szervezetek tartják kordában az atkapopulációt.

A védekezés szükségességére az előző évi fertőzésből, a nyárvégi egyedszámból, és a tél folyamán, de legkésőbb a fakadás előtt elvégzett rügyvizsgálatból következtethetünk. A védekezést a szőlő-levélatka és a szőlő-gubacsatka ellen lehetőleg a vegetáció elejére időzítsük. Különösen fontos ez a gubacsatka esetében. Fel kell hívnunk a figyelmet arra, hogy az Envidor engedélyokiratában a szőlő-gubacsatka nem szerepel, azonban a Bayer által végeztetett vizsgálatokban a készítmény hatékony volt e kártevővel szemben is. Nem győzzük hangsúlyozni a kezeléskor az optimális kijuttatási időpont betartásának fontosságát, hiszen csak akkor kapunk megfelelő hatást, ha az Envidor-os kezelés a levélen mozgó alakok ellen irányul. Ez az időpont a szőlő 2-3 leveles állapotára tehető. Az ekkor elvégzett kezelés a levélatka ellen is hatékony, de ez utóbbi ellen a későbbi permetezés is jó. A takácsatkák ellen az időzítési optimum az áttelelt tojásból való 50-60%-os kikelés (piros gyümölcsfa takácsatka), vagy az áttelelt nőtények által lerakott tojások 50-60%-os kelésére tehető (kétfoltos takácsatka). Mivel ez utóbbi a későbbi időpont, vegyes populáció esetén (levél-atka és takácsatkák együttes károsításakor) ehhez időzítünk. Gubacsatka esetében azonban csak a szőlő 2-3 leveles állapota az optimális!

Lovász Csaba
Bayer CropScience

envidor[®]

Hazánk legnépszerűbb szőlőfajtái

A szőlőfajták területi megoszlása szerinti első helyen – minőségi bort adó fehér borszőlőket tekintve – az Olasz rizling (az összes termőterület mintegy 10%-án termesztik). Ezt követi a Rizlingszilváni (4%), majd a Chardonnay, az Ottonel Muskotály, a hárslevelű, a Furmint, a Rajnai Rizling, és a Leányka. A minőségi bort adó vörös borszőlők tekintetében a Kékfrankos a legelterjedtebb (a termőterület közel 5%-án termesztik). Utána a Zweigelt, a Kékoportó, a Merlot, a Cabernet Franc és a Sauvignon, majd a Pinot Noir következik.

Cabernet Sauvignon

Származása: Franciaország
Tőkéje: gyenge növekedésű, me-reven álló vesszőzetű

Fürtje: kicsi, vállas, közepesen tö-mött vagy laza

Bora: különleges minőségű, kife-jezetten fajtajelleges, bársonyos, cserzőanyagban gazdag

Elterjedése: Villányi, Szekszárdi, Egri, Dél-Balaton, Hajós-Bajai bor-vidék

Chardonnay

Származása: Franciaország
Tőkéje: nagyszámú, hengeres, barnássárga vesszőt nevel

Fürtje: kicsi, hengeres vagy vállas, középtömött

Bora: fajtajelleges, finom zamatú, kemény karakterű, élénk, elegáns bor

Elterjedése: Hajós-Bajai, Soproni, Etyek-Budai, Pannonhalma-Sokoró-aljai, Mecsekaljai, Balatonfelvidéki, Dél-Balaton, Szekszárdi borvidék

Cserszegi Fűszeres

Származása: Magyarország
Tőkéje: középérs növekedésű, kevés számú, hosszú ízközű vesszőt nevel

Fürtje: középnagy, vállas, kúpos, középtömött. Korai érésű fajtahibrid

Bora: illatos, sajátosan fűszeres za-matú, élénk savtartalmú

Elterjedése: Csongrádi, Hajós-Ba-jai, Kunsági, Etyek-Budai, Balaton-felvidéki, Balatonmelléke borvidék

Ezerjő

Származása: Magyarország
Tőkéje: erős növekedésű, kevés számú vesszőt nevel

Fürtje: középnagy, vállas, tömött középérésű

Bora: alkoholban gazdag, kemény, kissé fanyarkás ízű

Elterjedése: Móri, Kunsági, Ászár-Neszmélyi borvidék

Furmint

Származása: nem tisztázott
Tőkéje: kifejezetten erős növeke-désű, kevés, hosszú, vastag vesszőt nevel

Fürtje: középnagy, laza, hengeres
Bora: illatos, tüzes, savas, kissé fanyarkás ízű. Jó évjáratokban aszú-sodik

Elterjedése: Tokaj-hegyaljai, som-lói, mecsekaljai és Balatonfüred-Csopaki borvidék

Hárslevelű

Származása: valószínűleg magyar
Tőkéje: nagyon erős fejlődésű, rit-ka, merev, felálló vesszőzetű

Fürtje: nagy, elérheti a 40 cm-es hosszúságot is. Hengeres; laza a vége, olykor villásan elágazik

Bora: fajtajelleges, finom, hársmez illatú és zamatú, testes. Több éves ér-lelés során kiváló minőségű. Önállóan a debrői hárslevelű, a furminttal együtt a tokaji borkülönlegességek alapját adja.

Elterjedése: Tokaj-Hegyaljai, Vil-lányi, Somlói, Mátraaljai és Egri bor-vidék

Irsai Olivér

Származása: Magyarország
Tőkéje: középérs, hosszú, elfekvő vesszőket nevel

Fürtje: középnagy, vállas, laza
Bora: intenzíven muskotályos, lágy, gyorsan vénülő

Elterjedése: Pannonhalma-Sokoróaljai, Dél-Balaton, Mátraal-jai, Ászár-Neszmélyi borvidék

Juhfark

Származása: osztrák vagy magyar
Tőkéje: középérs növekedésű, lap-pított, világosbarna vesszők jellemzik

Fürtje: középnagy, hengeres, tö-mött

Bora: különleges összetételű sa-vakkal, finom illatokkal rendelkezik

Elterjedése: Etyek-Budai, Somlói borvidék

Kadarka

Származása: Kis-Ázsia

Tőkéje: erős növekedésű, vesszői vastagok

Fürtje: középnagy, bőven termő, könnyen rothadó

Bora: fűszeres, izgalmas, és főleg gyümölcsökben gazdag

Elterjedése: Szekszárdi, Hajós-Ba-jai, Balatonfüred-Csopaki, Kunsági, Csongrádi borvidék

Kékfrankos

Származása: nem tisztázott
Tőkéje: kifejezetten erős növeke-désű, kisszámú felálló vesszővel

Fürtje: középnagy, vállas, olykor ágas, közepesen tömött

Bora: finom cserzőanyag-tartal-mú, kissé savas ízhatású. Az Egri Bi-kavér legfontosabb összetevője

Elterjedése: Szekszárdi, Villá-nyi, Soproni, Egri, Mátraaljai bor-vidék (de az ország egész területén megtalálható, ahol kékszőlőt ter-melnek)

Kéknyelű

Származása: nem ismert, valószí-nűleg Magyarország

Tőkéje: középérs, görbe, lapított vesszőzetű

Fürtje: középnagy, kissé vállas, la-za

Bora: finom illatú és zamatú, egyes években különleges minőségű

Elterjedése: Badacsonyi borvidék

Kékoportó

Származása: portugál, egyes szak-emberek szerint osztrák

Tőkéje: közepes fejlődésű, kissé elterülő vesszőket nevel

Fürtje: középnagy, vállas, közepesen tömött

Bora: fajtajelleges, szép színű, fi-nom csersavtartalmú

Elterjedése: Egri, Villányi, Szekszárdi, Hajós-Bajai borvidék

Királyleányka

Származása: Erdély

Tőkéje: erős növekedésű, sűrű vesszőzetű

Fürtje: közepes vagy kicsi, vállas, tömött

Bora: diszkréten muskotályos illatú, finom, harmonikus, testes

Elterjedése: Etyek-Budai, Móri, Balatonboglári, Pannonhalma-Sokoróaljai, Tolnai borvidék

Kövidinka

Származása: Magyarország

Tőkéje: erőteljes növekedésű, ritka szürkésbarna vesszőzetű

Fürtje: középnagy vagy kicsi, vállas, tömött

Bora: könnyű, lágy, asztali minőségű

Elterjedése: Kunsági, Csongrádi borvidék

Leányka

Származása: Moldávia

Tőkéje: erőteljes fejlődésű. Nagy számú vastag, világosbarna vesszőt nevel

Fürtje: kicsi, vállas, tömött

Bora: fajtajelleges illatú és zamatú, alkoholban gazdag, tüzes, lágy

Elterjedése: Bükkaljai, Egri, Ászár-Neszmélyi, Móri, Mátraaljai borvidék

Merlot

Származása: Franciaország

Tőkéje: középerős, mereven álló vesszőzetű

Fürtje: kicsi, vállas, laza

Bora: általában mélyvörös színű, telt, bársonyos ízű. Jellegzetes aromájú, száraz, minőségi bor

Elterjedése: Soproni, Egri, Hajós-Bajai, Villányi, Dél-Balaton borvidék

Olasz Rizling

Származása: nem tisztázott, Olasz vagy Franciaország

Tőkéje: középerős vagy gyenge, sűrű, vékony vesszőzetű

Fürtje: kicsi, hengeres, tömött, gyakran mellékfürtöt visel

Bora: keserű mandulára emlékeztető ízű, többnyire lágy, fajtajelleges. Túlérett szőlőjéből különleges minőségű borokat készítenek

Elterjedése: nagyon elterjedt,

szinte minden borvidéken megtalálható

Ottonel Muskotály

Származása: Franciaország

Tőkéje: gyenge növekedésű, elterülő, vékony vesszőzetű

Fürtje: középnagy, hengeres vagy kissé vállas, közepesen tömött

Bora: finom illatú és zamatú, lágy, finom savú bor. Kitűnő házasítási alapanyag

Elterjedése: Badacsonyi, Mátraaljai borvidék

Rajnai Rizling

Származása: Rajna melléke

Tőkéje: erős növekedésű, közepes számú, mereven felálló, hengeres vesszőt nevel

Fürtje: kicsi, hengeres vagy kissé kúpos, gyakran szabálytalan alakú, tömött

Bora: finom illatú és zamatú. Általában kemény, savai azonban finomak, nagy extrakttartalmú

Elterjedése: Hajós-Bajai, Etyek-Budai, Balatonfüred-Csopaki, Somló borvidék

Rizlingszilváni

Származása: Németország

Tőkéje: erős növekedésű, kevés számú, félmereven álló vesszőt nevel

Fürtje: középnagy, vállas, tömött

Bora: fajtajelleges, mustjából többnyire reduktív típusú, gyorsan fejlődő bort készítenek

Elterjedése: Mátraaljai, Balatonfüred-Csopaki, Móri, Ászár-Neszmélyi, Balatonmelléke borvidék

Sárga Muskotály

Származása: valószínűleg Észak-Ázsia

Tőkéje: középerős, félmereven álló, feketén pontozott vörösesbarna vesszőt nevel

Fürtje: hengeres vagy vállas, tömött

Bora: finom illatú és zamatú, az Ottonel muskotályénál savasabb

Elterjedése: Dél-Balaton, Tokaj-hegylajai borvidék

Sauvignon

Származása: Franciaország

Tőkéje: erős növekedésű, nagyszámú, erős vesszőt nevel

Fürtje: kicsi, tömött

Bora: fajtajelleges, illatos, kemény karakterű, fűzű

Elterjedése: Etyek-Budai borvidék

Szürkebarát

Származása: Franciaország

Tőkéje: középerős, vesszői vékonyak, lilásszürkék, hamvasak

Fürtje: kicsi, hengeres, nagyon tömött

Bora: harmonikus, testes, íz-, zamat- és extraktgazdag, finom savú

Elterjedése: Badacsonyi, Balatonfelvidéki, Mátraaljai borvidék

Tramini

Származása: bár nevét a dél-tiroli Traminről kapta, egyes kutatások szerint francia eredetű, mások Észak-Görögországból származtatják

Tőkéje: középerős növekedésű, sűrű vesszőzetű

Fürtje: kicsi, szabálytalan alakú, tömött vagy közepesen tömött

Bora: fajtajelleges, kellemes illatú, fűszeres zamatú, lágy, finom bor

Elterjedése: Pannonhalma-Sokoróaljai, Mátraaljai, Egri, Móri borvidék

Zweigelt

Származása: Ausztria

Tőkéje: közepes növekedésű, ritka vesszőzetű

Fürtje: középnagy vagy nagy, vállas, nagyon tömött

Bora: jó minőségű, csersavban gazdag, harmonikus

Elterjedése: Soproni, Mátraaljai, Csongrádi, Szekszárdi borvidék

Pihenjen a csendesen
hullámzó Duna partján,
Ráckevén,
a *Kék Duna*
*Wellness Hotel***** -ben!

Ajánlataink

Kényeztető pillanatok *(szombattól hétfőig)*

1 nap kikapcsolódás wellness használattal,
ebéddel vagy vacsorával

6 500 Ft/fő

Wellness Ízelítő *(szombattól hétfőig)*

3 nap, 2 éjszaka, félpanziós ellátással
1 szolárium és 1 infrakabin

35 000 Ft/fő

Duna-parti Wellness Party *(a hét bármely napján)*

3 nap, 2 éjszaka, félpanziós ellátással
2x fél óra testmasszázs, 1 arcmasszázs vagy manikűr,
1 szolárium, 1 infrakabin használat

45 000 Ft/fő

Több mint wellness-hétfége

4 nap, 3 éjszaka, félpanziós ellátással
2x fél óra testmasszázs, 1 arcmasszázs vagy manikűr,
1 szolárium, 1 infrakabin használat

55 000 Ft/fő

Wellness szolgáltatásainkból

Látvány- és úszómedence • pezsgőfürdő • szauna • tepidárium • Kneipp-
kúrák • infrakabin • merülőmedence • teabár • mágnesterápia • masszáz-
sok • szolárium • levendula relaxációs szoba • chi-gép • csini gép •
fitnesz- és kondicionálóterem • télen-nyáron használható kültéri wellness
szigetünk • úszómedence • élménymedence 9-féle látványelemmel •
sókamra • gyermekjátsszótér • vízbár • kültéri jakuzzi • gőzfürdő

Információ:

2300 Ráckeve, Dömsödi út 1/a. • Tel.: 06/24-523-230

www.wellnesshotel.hu • info@wellnesshotel.hu

Tiltakozás az Európai Bizottság jogsértése ellen

Az Európai Bizottság jogsértő eljárása nyomán újonnan kiéleződött magyar-szlovák névita a „Tokaj” eredet-megjelölés körül. *Tabajdi Csaba* jelezte, hogy az ügyben 2010. március 15-én írásbeli kérdés formájában az Európai Bizottsághoz fordult, felszólította az uniós intézményt a jogsértő állapot tisztázására.

Több új tagállam, köztük Magyarország és Szlovákia is jelenleg veszi át az EU földrajzi jelzésekre vonatkozó a szabályozását, amelyet a régi tagállamokban már évek óta alkalmaznak. A Bizottság sajnálatos módon megsértette az uniós jogszabályokat, amikor eleget tett a szlovák kérésnek, és a „Tokaj” jelzés estében mind a két jelölést elfogadta. Az Unióban ugyanis nem lehetséges ugyanazt a jelölést OEM-ként és OFJ-ként is regisztrálni.

Az uniós szabályozás értelmében a földrajzi jelzések védelmének két kategóriáját, az *oltalom alatt álló eredet megjelölést* (OEM) és az *oltalom alatt álló földrajzi jelzést* (OFJ) különböztetik meg. A két kategória között az oltalom tekintetében nincs különbség, egyenlő védelmet élveznek a jogérvényesítést illetően. A két kategória

meghatározásából következően azonban lényeges tartalmi különbségek vannak. Az OEM boroknál a termék minősége alapvetően a termőhely adottságaihoz, az ott lévő természeti és emberi környezethez, valamint a helyben alkalmazott hagyományos technológiához kapcsolódik. A felhasznált szőlő 100%-a ugyanarról a borvidékről származik, amit helyben dolgoznak fel, és csak *Vitis vinifera* (*Bortermő szőlő*) fajhoz tartozó szőlőből készülhet a bor. Ezzel szemben az OFJ lazább követelményeket támaszt, itt a minőség és a termőhely között nem kell a kizárólagosságot bizonyítani. A termék hírneve bár kapcsolódik a termőhelyhez, de a feldolgozott szőlő 15%-a származhat a borvidéken kívül eső területről is, ezen kívül keresztezésből származó szőlőfajták is felhasználhatóak borkészítésre.

Egy korábbi egyezség értelmében egyértelmű feltételrendszert állítottak Szlovákia számára, amennyiben „Tokaji” oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel akarja forgalomba hozni. Ilyen feltétel volt a szlovák bortörvény harmonizálása, a borok technológiai leírásának kiigazítása, a borkategóriák szabályozása, szakmai szervezetek létrehozása, valamint a boraik közös (magyar-szlovák) ellenőrzésének megvalósítása. Ezekből máig semmi nem valósult meg, az Európai Bizottság mégis bejegyezte a „Tokaj” OEM jelzést Szlovákia számára.

Ez elfogadhatatlan, mert nagy versenyhátrányt jelent a magyar bortermelőknek, hiszen szigorúbb feltételek mellett kell azon borokat előállítaniuk, azt a terméket, amelyeket a határ túloldalán ugyanolyan név alatt hoznak forgalomba. Nagy veszélyt jelent, hogy a szlovákiai lazább termelési követelmények a tokaji bor több évszázados hírnevét veszélybe sodorják.

A Magyar Kormány tiltakozott a törvénysértés ellen, magyarázatot kért Brüsszeltől. „Fontos, hogy a Liszaboni Szerződés óta együttdöntési jogosultságot kapott Európai Parlamentben is lépéseket tegyünk – mondta Tabajdi Csaba. Számon kell kérnünk, hogyan engedhetette meg a Bizottság magának a törvénysértést.

Tanos® + Talendo® a szőlő védelmére

A szőlő növényvédelem sikere nagymértékben függ az időjárástól. Vannak erősen peronoszpórás (2008), lisztharmatos (2009) és növényvédelem szempontjából „könnyebb” évek, de valamilyen szempontból minden szezon kihívást jelent a szakembereknek. 2009 talán az „atka éve” nevet kaphatta volna ebben a megközelítésben.

A gombabetegségek tekintetében az időjáráson túl van még egy tényező, a rezisztencia hajlam, mely megnehezíti az ellenük való védekezést. A gombaölő szer rezisztencia kockázatának meghatározása nem egyszerű feladat, az alapjai a hatóanyag, a kórokozó és az agronómiai tényezőkön nyugszanak.

A siker érdekében alapvető kérdés, hogy egy ilyen bonyolult rendszerben hogyan áll össze a szőlő növényvédelmi technológia?

Bármilyen technológiát is választunk, alapvető célunk a fürt megvédése.

Vannak olyanok akik minden eshetőségre felkészülnek és ún. teljes (túlbiztosított) technológiát használnak.

Mások – mondván hogy a szőlő ára csak ezt bírja el (egykes kevésbé értékes fajták esetében) – elsősorban olcsóbb, általában kontakt hatású készítményekkel védekeznek, bízva a kedvező időjárásban, amikor egy ilyen kontakt alapú technológia is megállja a helyét.

A gyakorlat leginkább az okszerű növényvédelmet követi, ezért a technológia összeállításánál a lisztharmat elleni védekezésre fordítja a több figyelmet, amely az évszázatok döntő többségében erős fertőzési nyomással jelentkezik. A peronoszpóra és a botritisz ellen pedig akkor vetnek be „nagyobb tudású” készítményeket, ha a körülmények azt megkívánják.

A szőlő növényvédelemben nagyon sok készítmény áll a termelő rendelkezésére, így az aktuális növényvédelmi helyzetnek megfelelően alakítható a technológia.

A DuPont szőlőben használható készítményei alkalmasak arra, hogy a legveszélyesebb körülmények között is biztosítsák a fürt védelmét, de ha az időjárási körülmények lehetővé teszik, akkor okszerű használatukkal csökkenthetők a növényvédelem költségei is.

A tapasztalatok szerint a lisztharmat a szőlő legveszélyesebb betegsége. Az ellene való védekezés összetett feladat, ezért a szőlő növényvédelmi technológia gerincét a lisztharmat elleni szerek adják. Ennek ellenére ezen készítményekkel szembeni elvárások nagyon egyszerűen megfogalmazhatók:

- Megbízható, kiemelkedő, hosszan tartó megelőző hatás
- Már meglévő fertőzés esetében erős blokkoló hatás
- Elfogadható költségszint

A DuPont lisztharmat elleni ajánlata **Talendo®** megfelel ezeknek az elvárásoknak – amit az elmúlt szezonokban bizonyított is.

Megelőző jelleggel kijuttatva megakadályozza a lisztharmat fertőző képleteinek bejutását – erős fertőzési nyomás mellett is biztos védelmet nyújt. Ismert, hogy fokozza a szőlő lisztharmattal szembeni saját ellenálló képességét is – ezekből adódódik az akár 2-3 hetes, hosszan tartó hatása. Kémiai tulajdonsága, hogy gázosodik, ezért a permetlével nem fedett felületeket is védelemben részesíti – ilyen módon korrigálja az esetleges permetezési hibákat, ami a nagy lombfelületű szőlőben szinte elkerülhetetlen. A **Talendo®** elpusztítja a lisztharmat micélium szövedékét és az azon képződő konídiumokat – tehát a már kialakult fertőzést is képes blokkolni. A termék kevésbé ismert tulajdonsága, hogy képes a szőlőlisztharmat egyik áttelelési formáját biztosító klaszotéciumokat jelentős mértékben károsítani ezzel csökkenteni a következő évi fertőzésveszélyt. A nem erős fertőzési nyomású időszakokban nagyon hosszú (akár 21 napos) védettséget is képes biztosítani ennek következtében csökkenthető a permetezések száma.

Magyarországon az elmúlt években sok ezer hektáron már „bizonyított”, jól bevált készítmény a **Talendo®** – nem csak a „laboratóriumi körülmények között működik”, hanem a gyakorlatban is megállja a helyét. Természetesen mindig érdemes kontakt készítménnyel, **Tanos®-sal** kombinációban használni.

A DuPont a **Talendo®**-val biztosítja a hatékony növényvédelmi technológia gerincét, melyet a körülményeknek megfelelő peronoszpóra ellen hatékony kombinációs partnerekkel tehetünk teljessé.

Mikor, milyen partnert válasszunk?

A tenyészdőszak elején vagy alacsony/közepes peronoszpóra veszély esetén **Equation® Contact** készítmény a megfelelő partner 0.8 kg/ha dózisban.

Ebben a szerben a két jól ismert hatóanyag (famoxadon és mankoceb) szinergista (egymás hatását felerősítő) kombinációja érvényesül a szőlőperonoszpóra ellen, igen kedvező áron. A vegetáció előre haladtával a virágzás végén, fürtzáródáskor, esetenként jégverés utáni botritisz veszély esetén, **Curzate® F** gombaölő szer kombinációs partner lehet a jó megoldás, 2.5 l/ha dózisban. Ebben a cimoxanil mellett 1.2 kg folpet hatóanyagot is kijuttatunk, így a peronoszpóra mellett a botritisz ellen is megfelelő védelmet biztosítunk. A készítmény kiválóan alkalmas sebzések gyógyítására, illetve sebzések után kialakuló-, valamint egyéb betegségek elleni védelemre (pl. fakórothadás, feketerothadás, különböző penészek, stb).

A kötődés után, erős peronoszpóra veszély esetén **Tanos®** javasolt a peronoszpóra ellen, 0.4 kg/ha dózisban.

A **Tanos®** két hatóanyagánál fogva (cimoxanil és famoxadon) hosszantartó és kimagasló védelmet biztosít a peronoszpóra ellen, különös tekintettel a fürt védelmében. A peronoszpóra elleni hosszú hatása következtében ideális partnere a védekezés gerincét alkotó **Talendo®**-nak, így kihasználható a termékekben rejlő megnyújtott permetezési forduló és a jelentős lisztharmat elleni mellékhatása miatt, nem szükséges a kontakt készítményekkel kiegészíteni, még erős fertőzési nyomás esetében sem, ezzel gazdaságosabbá lehet tenni a védekezést.

Tenyészdőszak második felében **Curzate® R** ad megfelelő védelmet a peronoszpórával szemben, 2.5 kg/ha dózisban kell használni. A **Curzate® R** már hosszú évek óta hatásos megoldás a peronoszpóra ellen, mivel több ponton blokkolja a gomba életfolyamatait és a benne lévő réz szövetvastagító hatása miatt fokozza a szőlő botritisz elleni ellenálló képességét is.

Kedvezmény a kereskedelmi csomagban

Igazodva a gazdasági környezethez és figyelembe véve a szőlőtermesztők zömének nehéz anyagi helyzetét, 2010-ben is beszerezhető a **Tanos® + Talendo®** gombaölő szer kereskedelmi csomag. A két termék egyedi árához képest a csomag megvásárlásával akár 10%-os kedvezmény szerezhető. Segítségével nemcsak hatékonyan, hanem gazdaságosan kialakítható a lisztharmat és a peronoszpóra elleni védelem gerince szőlőben.

A **Tanos® + Talendo®** kereskedelmi gombaölő szer csomag 10 db 400 gramm

kiszerezésű **Tanos®**-t és 8 db 250 ml-es kiszerezésű **Talendo®**-t tartalmaz.

A DuPont termékekkel kapcsolatban bármilyen információért hívja a (23) 509-400-at, vagy a telefonos növényvédelmi tanácsadó szolgálatot a 06 (30)212-6222 telefonszámon. Keresse a DuPont termékekről szóló információs honlapot a www.dupont.hu címen az interneten.

Tanos[®] + Talendo[®]

szőlő gombaölő szer
kereskedelmi csomag

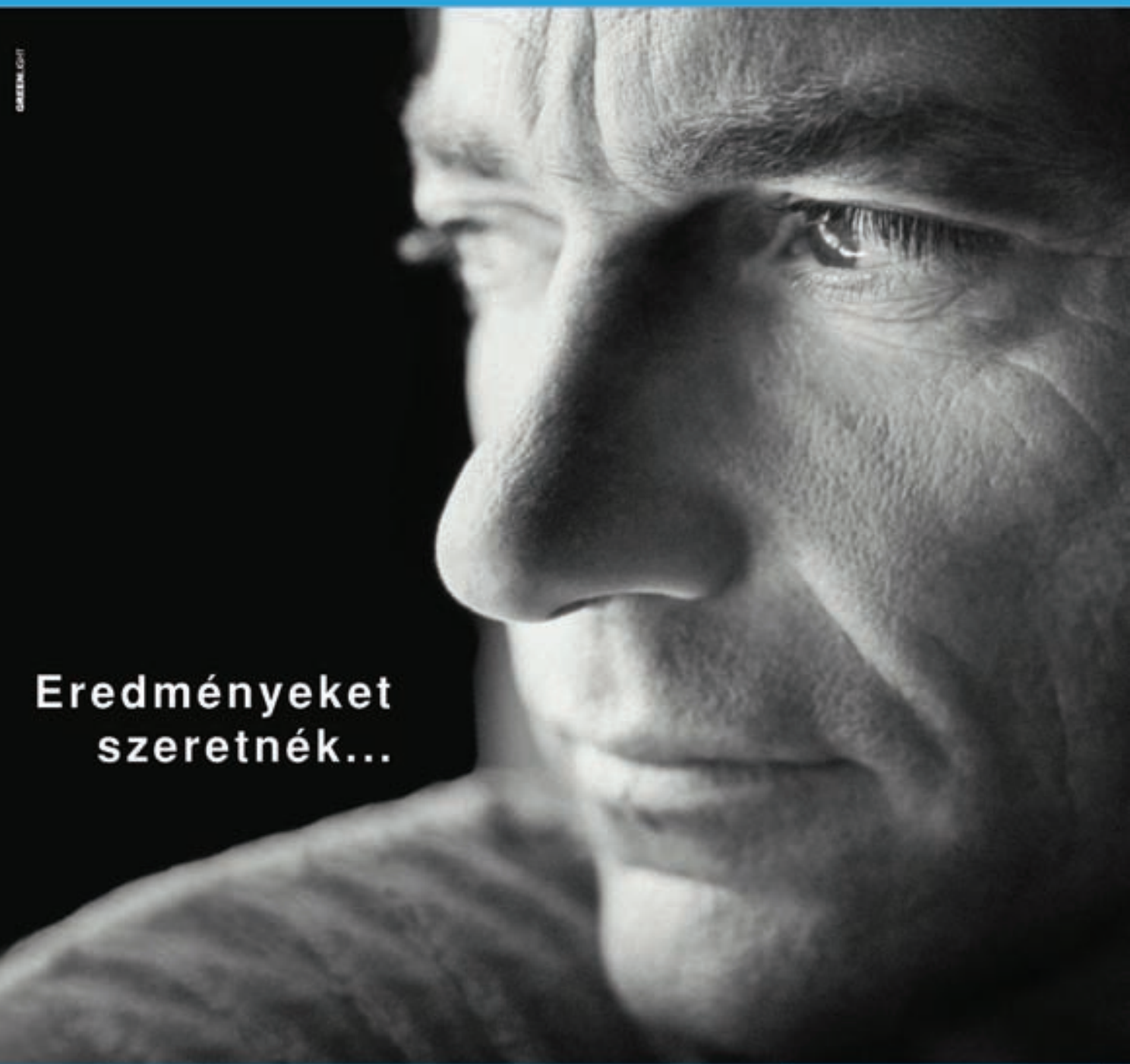
Verhetetlen páros, páratlan áron!

DuPont Magyarország Kft.
2040 Budaörs, Neumann János u. 1.
Telefon: 23/509-400, fax: 23/509-433
www.dupont.hu

The miracles of science™

® Az E. I. du Pont de Nemours and Company bejegyzett márkanevei.

**Eredményeket
szeretnék...**

...mert a jobb eredmények vonzzák az újabb lehetőségeket. A **Cantus** hozzásegít a sikerhez, hiszen a szőlő záróvédekezésében használva nemcsak az éppen fellépő botritisz és lisztharmat elleni védelmet oldja meg, hanem radikálisan csökkentheti a következő évi induló lisztharmat-fertőzést is, így jóval többre képes, mint egy hagyományos gombaölő szer.